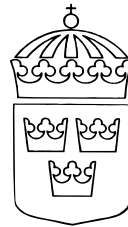

Regeringens proposition

2000/01:96

Sjukersättning och aktivitetsersättning
i stället för förtidspension

Prop.
2000/01:96

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 15 mars 2001

Lena Hjelm-Wallén

Ingela Thalén
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag om nya regler för beräkning av ersättning till personer som drabbats av långvarig eller varaktig medicinskt grundad nedsättning av arbetsförmågan. Förslagen, som avses träda i kraft den 1 januari 2003, är till stor del en konsekvens av att ett nytt ålderspensionssystem har införts. Pensionsförmånerna folkpension och allmän tilläggspension (ATP) kommer därmed att upphöra. Det som i dag är förtidspension och sjukbidrag skall inte längre vara en del av den allmänna pensioneringen utan kommer i stället att tillhöra sjukförsäkringssystemet. Av detta följer också att begreppet förtidspension utmönstras och att ersättningen vid långvarig eller varaktig medicinskt grundad arbetsoförmåga benämns sjukersättning. Ersättningen till den vars arbetsförmåga är nedsatt minst ett år men inte varaktigt benämns tidsbegränsad sjukersättning. Beroende på arbetsförmågans nedsättning lämnas hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels sjukersättning.

Försäkrade som är yngre än 30 år föreslås få aktivitetsersättning som skall kunna utges tidigast från den 1 juli det år den försäkrade fyller 19 år och kunna beviljas för längst tre år i taget. Hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels aktivitetsersättning lämnas beroende på arbetsförmågans nedsättning. Vidare föreslås att försäkrade med funktionshinder i åldrarna 19–29 år skall ha rätt till hel aktivitetsersättning utan någon prövning av arbetsförmågan så länge studier bedrivs på grundskole- eller gymnasienivå. Den övre åldersgränsen för rätt till vårdbidrag och den nedre gränsen för rätt till handikappersättning höjs till halvårsskiftet det år den försäkrade fyller 19 år.

Sjukersättningssystemet omfattar både ett standardskydd enligt inkomstbortfallsprincipen i form av inkomstrelaterad sjukersättning eller aktivitetsersättning och ett grundskydd i form av garantiersättning för

dem som inte har haft några förvärvsinkomster eller haft låga sådana innan arbetsförmågan blev nedsatt av medicinska skäl.

Den inkomstrelaterade ersättningen skall beräknas på basis av en antagandeinkomst. Denna föreslås bli grundad på genomsnittet av de tre högsta bruttoårsinkomsterna som intjänats under en given period, s.k. ramtid, som är mellan fem och åtta år beroende på den försäkrades ålder. För de försäkrade som skall uppbära aktivitetsersättning, gäller att antagandeinkomsten – om detta är fördelaktigare – får grundas på genomsnittet av de två högsta bruttoårsinkomsterna under en ramtid på tre år. Den inkomstrelaterade ersättningen skall utgöra 64 procent av antagandeinkomsten.

Sjukersättning och aktivitetsersättning i form av garantiersättning föreslås vara åldersrelaterad fram till 30 års ålder. Garantinivån skall vara densamma för gifta och ogifta och uppgå till 2,10 prisbasbelopp per år för en person som inte fyllt 21 år. Därefter höjs nivån med 0,05 prisbasbelopp för varje tvåårsintervall upp till 30 års ålder. För personer i åldrarna 30–64 år skall garantinivån vara 2,40 prisbasbelopp.

Personer som när sjukersättningsystemet träder i kraft den 1 januari 2003 uppbär förtidspension föreslås få denna omvandlad till inkomstrelaterad sjukersättning respektive garantiersättning genom en engångsinsats. Efter omvandlingen skall den försäkrade i princip få oförändrad nettoersättning. Detta sker genom att ett justeringsbelopp beräknas och sedan används för att öka eller minska den bruttoersättning som har beräknats enligt de nya reglerna. Beräkningen av justeringsbeloppet utgår från förhållandena under den sista månaden med ersättning enligt nuvarande regler. Det innebär att då gällande kommunalskattesats och civilstånd läggs till grund för beräkningen som därefter fryses, dvs. senare ändringar i dessa avseenden tillåts inte påverka ersättningens storlek.

Den utbetalda inkomstrelaterade ersättningen skall utgöra pensionsgrundande inkomst för ålderspension. Ålderspensionsrätt skall dock tillgodoräknas på hela antagandeinkomsten, efter avdrag för ett belopp som motsvarar allmän pensionsavgift. Mellanskillnaden tillgodoräknas som pensionsgrundande belopp. Vid partiell försäkringsförmån beräknas ålderspensionsrätten på motsvarande andel av antagandeinkomsten.

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Lagtext	8
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	8
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1755) om särskilda insatser för personer med tre fjärdedels förtidspension eller sjukbidrag	40
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag	41
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension	44
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift.....	52
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift	53
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring.....	54
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:465) om ändring i lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring.....	55
2.9	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringslagen (1999:799)	57
2.10	Förslag till lag om upphävande av lagen (1969:205) om pensionstillskott.....	61
3	Ärendet och dess beredning.....	62
4	Nuvarande bestämmelser	63
4.1	Allmänt	63
4.2	Folkpension och pensionstillskott	64
4.3	Tilläggs pension – ATP	65
4.4	Vårdbidrag och handikappersättning	66
4.5	Särskilt grundavdrag för folkpensionärer – SGA.....	67
4.6	Försäkringstillhörighet	67
5	Allmänna utgångspunkter	68
5.1	Riksdagsbeslut m.m.	68
5.2	Stimulans till arbete och ett aktivt liv.....	70
5.3	Samhällsutvecklingen m.m.	70
5.4	Namnfrågan m.m.....	72
5.5	Bostadsstödet.....	72
6	Grundläggande bestämmelser.....	73
6.1	Bibehållen tidsbegränsad ersättning.....	73
6.2	Den skyddade personkretsen	75
6.2.1	Inkomstrelaterad sjukersättning och aktivitets- ersättning	75
6.2.2	Garantiersättning	78
6.3	Tidsbegränsad aktivitetsersättning i åldrarna 19 – 29 år.....	80

6.4	Aktivitetsersättning vid viss utbildning på grundskole- eller gymnasienivå	82
7	Aktiviteter	85
8	Inkomstrelaterad sjukersättning eller aktivitetsersättning	89
8.1	Inledning.....	89
8.2	Antagandeinkomsten	91
8.3	Ramtidens längd	96
8.4	Ersättningsnivån	100
8.5	Avräkning av utländska förmåner mot inkomstrelaterad ersättning	102
9	Garantiersättning.....	102
9.1	Allmänna utgångspunkter för valet av grundskyddsmodell	102
9.2	Försäkringstid	106
9.2.1	Kvalifikationskrav	106
9.2.2	Beräkning av försäkringstid	108
9.3	Garantinivån	111
9.3.1	En åldersberoende garantinivå	111
9.3.2	En enhetlig garantinivå.....	112
9.3.3	Garantinivåns storlek.....	114
9.3.4	Beräkning av garantiersättning.....	116
10	Vilande sjukersättning eller aktivitetsersättning vid förvärvsarbete	119
11	Höjda åldersgränser för vårdbidrag och handikappersättning	122
12	Omvandling av förtidspension till förmån enligt sjukersättningssystemet	124
12.1	Inledning.....	124
12.2	Särskilda regler för försäkrade i åldern 16–29 år	125
12.3	Omvandling av förtidspensioner och sjukbidrag som en engångsinsats	126
12.4	Beräkning av antagandeinkomst och inkomstrelaterad sjukersättning.....	127
12.5	Beräkning av garantiersättning.....	128
12.6	Beräkning av justeringsbelopp	129
12.7	Särskilda omvandlingsregler för dem som inte är oinskränkt skattskyldiga i Sverige.....	137
12.8	Omvandling av avkortade och reducerade förtidspensioner	138
12.9	Samordning med arbetsskadelivränta.....	140
12.10	Förändringar efter omvandlingen	141
13	Ålderspensionsrätt	143
13.1	Inledning.....	143
13.2	Ålderspensionsrätt grundad på inkomstrelaterad sjukersättning eller aktivitetsersättning	144
13.3	Ålderspensionsrätt grundad på garantiersättning	147
13.4	Ålderspensionsrätt efter omvandling av förtidspension till inkomstrelaterad sjukersättning	148
13.5	Ålderspensionsrätt då ersättning inte betalas ut	148

13.6	Tidpunkt för uttag av ålderspension.....	149
13.7	Finansiering av ålderspensionsrätt grundad på sjukersättning eller aktivitetsersättning.....	150
14	Samordning av sjukersättning eller aktivitetsersättning med andra förmåner.....	151
14.1	Inledning.....	151
14.2	Samordning med arbetsskadelivräntor.....	151
14.3	Samordning med yrkesskadelivräntor.....	153
15	Indexering.....	155
16	Förslagets konsekvenser.....	155
16.1	Ekonomiska konsekvenser.....	155
16.1.1	Inledning.....	155
16.1.2	Konsekvenser för den offentliga sektorns finanser.....	157
16.1.3	Ekonomiska konsekvenser för den enskilde.....	162
16.2	Konsekvenser för jämställdheten.....	165
16.3	Konsekvenser för kommuner och landsting.....	165
16.4	Administrativa konsekvenser.....	166
17	Internationella förhållanden.....	167
17.1	Allmänt.....	167
17.2	Inkomstrelaterad sjukersättning eller aktivitetsersättning.....	170
17.3	Garantiersättning.....	173
18	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	175
18.1	Ikraftträdande.....	175
18.2	Övergångsbestämmelser.....	176
19	Författningskommentar.....	177
19.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	178
19.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:1755) om särskilda insatser för personer med tre fjärdedels förtidspension eller sjukbidrag.....	195
19.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag.....	196
19.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.....	197
19.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift.....	200
19.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.....	200
19.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring.....	201
19.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:465) om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring... ..	201
19.9	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringslagen (1999:799).....	202
19.10	Förslaget till lag om upphävande av lagen (1969:205) om pensionstillskott.....	204

Bilaga 1	Sammanfattning av Ds 2000:39	205	Prop. 2000/01:96
Bilaga 2	Remissinstanser Ds 2000:39	210	
Bilaga 3	Sammanfattning av Ds 2000:40	211	
Bilaga 4	Remissinstanser Ds 2000:40	214	
Bilaga 5	Härledning av förhöjd bruttoersättning med anledning av slopandet av det särskilda grundavdraget	215	
Bilaga 6	Lagradsremissens lagförslag	217	
Bilaga 7	Lagrådets yttrande	271	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 2001	276	

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. lag om ändring i lagen (1998:1755) om särskilda insatser för personer med tre fjärdedels förtidspension eller sjukbidrag,
3. lag om ändring i lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag,
4. lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension,
5. lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
6. lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift,
7. lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,
8. lag om ändring i lagen (2000:465) om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,
9. lag om ändring i socialförsäkringslagen (1999:799), och
10. lag om upphävande av lagen (1969:205) om pensionstillskott.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1962:381) om allmän försäkring¹

dels att 5 kap., 7 kap. 3 a §, 10 kap., 11 kap., 13 kap. och 16 kap. 12 § skall upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 5 kap., 11 kap. och 16 kap. skall utgå,

dels att rubrikerna till 7 och 16 kap., rubriken närmast före 17 kap. samt 1 kap. 1 §, 3 kap. 3, 5, 5 c, 7 och 13 §§, 4 kap. 9 §, 7 kap. 1, 2, 3 b och 4 §§, 16 kap. 1, 2, 4–7, 7 b–9 och 14–18 §§, 17 kap. 1 och 2 §§, 18 kap. 17 §, 20 kap. 3 § och 21 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 7 kap. 5–7 §§ med nya rubriker närmast före 5 och 7 §§, samt två nya kapitel, 8 och 9 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Den allmänna försäkringen består av sjukförsäkring, *folkpensionering och försäkring för tilläggs pension*.

Till sjukförsäkringen hör frågor om rehabilitering.

Till den allmänna försäkringen är anslutna frivillig sjukpenningförsäkring och frivillig pensionsförsäkring.

Den allmänna försäkringen består av sjukförsäkring.

Till sjukförsäkringen hör frågor om rehabilitering.

Till den allmänna försäkringen är anslutna frivillig sjukpenningförsäkring och frivillig pensionsförsäkring.

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

Senaste lydelse av

5 kap. 1 § 2000:775

5 kap. 3 § 2000:774

5 kap. 4 § 1998:704

5 kap. 5 § 1992:1277

5 kap. 6 § 1999:800

5 kap. 7 § 1998:704

5 kap. 9 § 1992:1277

5 kap. 10 § 1992:1277

5 kap. 15 § 2000:774

7 kap. 3 a § 2000:774

10 kap. 1 § 2000:774

10 kap. 2 § 2000:774

10 kap. 3 § 1993:743

11 kap. 1 § 1998:677

13 kap. 1 § 1995:508

13 kap. 2 § 2000:774

13 kap. 3 § 2000:774

13 kap. 4 § 2000:774.

² Senaste lydelse 1991:1040.

3 kap.**3 §³**

En försäkrad, som uppbär hel *förtidspension* eller hel särskild efterlevandepension enligt denna lag eller uppburit sådan pension under månaden närmast före den då han börjat uppbära hel ålderspension, har inte rätt till sjukpenning. För tid efter ingången av den månad då den försäkrade fyllt 70 år eller dessförinnan börjat uppbära hel ålderspension enligt denna lag får sjukpenning *utgå* för högst 180 dagar.

En försäkrad, som uppbär hel *sjukersättning* eller hel *aktivitetsersättning* enligt denna lag eller hel särskild efterlevandepension enligt *lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd* till barn eller uppburit sådan ersättning eller pension under månaden närmast före den då han eller hon har börjat uppbära hel ålderspension, har inte rätt till sjukpenning. För tid efter ingången av den månad då den försäkrade har fyllt 70 år eller dessförinnan *har* börjat uppbära hel ålderspension enligt denna lag får sjukpenning *utges* för högst 180 dagar.

5 §⁴

Den allmänna försäkringskassan skall besluta om en försäkrads tillhörighet till sjukpenningförsäkringen och fastställa sjukpenninggrundande inkomst. För en försäkrad som inte är bosatt i Sverige gäller detta så snart anmälan om hans inkomstförhållanden gjorts hos kassan. Av beslutet skall framgå i vad mån den sjukpenninggrundande inkomsten är att hänföra till anställning eller till annat förvärvsarbete. Sjukpenningförsäkringen skall omprövas

a) när kassan fått kännedom om att den försäkrades inkomstförhållanden eller andra omständigheter har undergått ändring av betydelse för rätten till sjukpenning eller för sjukpenningens storlek,

b) när *förtidspension* eller särskild efterlevandepension enligt denna lag beviljas den försäkrade eller redan *utgående* sådan pension ändras med hänsyn till ändring i den försäkrades arbetsförmåga eller, vid särskild efterlevandepension, förmåga eller möjlighet att bereda sig inkomst genom arbete,

b) när *sjukersättning eller aktivitetsersättning* enligt denna lag eller särskild efterlevandepension enligt *lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn* beviljas den försäkrade eller sådan ersättning eller pension som redan utges ändras med hänsyn till ändring i den försäkrades arbetsförmåga eller, vid särskild efterlevandepension, förmåga eller möjlighet att bereda sig inkomst genom arbete,

³ Senaste lydelse 1988:881.

⁴ Senaste lydelse 2000:1400.

c) när delpension enligt särskild lag beviljas den försäkrade eller redan utgående sådan pension ändras med hänsyn till ändring i den försäkrades arbets- eller inkomstförhållanden,

d) när tjänstepension beviljas den försäkrade, samt

e) när ett beslut om vilandeförklaring av *förtidspension* enligt 16 kap. 16 eller 17 § upphör.

e) när ett beslut om vilandeförklaring av *sjukersättning eller aktivitetsersättning* enligt 16 kap. 16 eller 17 § upphör.

Ändring som avses i första stycket skall gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkommit. Den sjukpenninggrundande inkomst som ändrats enligt första stycket a får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med första dagen i den ersättningsperiod som inträffar i anslutning till att försäkringskassan fått kännedom om inkomständringen.

Under tid som anges under 1–6 får, om inte första stycket b, c eller d är tillämpligt, den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten sänkas lägst till vad den skulle ha varit närmast dessförinnan om försäkringskassan då känt till samtliga förhållanden. Detta gäller tid då den försäkrade

1. bedriver studier enligt de grunder som fastställs av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer,

3. deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd eller står till arbetsmarknadens förfogande enligt de grunder som fastställs av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer,

4. är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten härför,

5. är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete för vård av barn, om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584) och barnet inte har fyllt ett år. Motsvarande gäller vid adoption av barn som ej fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år har förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård,

6. fullgör tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspålit.

För en försäkrad som avses i tredje stycket 1 eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd skall försäkringskassan, vid sjukdom under den aktuella tiden, beräkna sjukpenningen på en sjukpenninggrundande inkomst som har fastställts på grundval av enbart den inkomst av eget arbete som den försäkrade kan antas få under denna tid. Om därvid den sjukpenninggrundande inkomsten helt eller delvis är hänföra till anställning, skall årsarbetstiden beräknas på grundval av enbart det antal arbetstimmar som den försäkrade kan antas ha i ifrågasvarande förvärvsarbete under den aktuella tiden.

För en försäkrad som får sådan behandling eller rehabilitering som avses i 7 b § eller 22 kap. 7 § och som under denna tid får livränta enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning enligt en annan författning skall försäkringskassan, vid sjukdom under den tid då livränta betalas ut, beräkna sjukpenningen på en sjukpenninggrundande inkomst som har fastställts på grundval av enbart den inkomst av eget arbete som den försäkrade kan antas få under denna tid.

För en försäkrad som avses i 10 c § första stycket 1 eller 2 skall dock under studieuppehåll mellan vår- och hösttermin, då den försäkrade inte uppbär studiesocial förmån för studier som avses i tredje stycket 1,

sjukpenningen beräknas på den sjukpenninggrundande inkomst som följer av första–tredje styckena, om sjukpenningen blir högre än sjukpenning beräknad på den sjukpenninggrundande inkomsten enligt fjärde stycket.

Fjärde stycket tillämpas även för försäkrad som avses i tredje stycket 6 när den försäkrade genomgår grundutbildning som är längre än 60 dagar.

Omprövning av sjukpenningförsäkringen enligt första stycket a skall ej omfatta ändring av den försäkrades inkomstförhållanden på grund av sådant förvärvsarbete som avses i 16 kap. 15 §.

5 c §⁵

Vid utgången av en period då en försäkrad helt eller delvis har *haft förtidspension* enligt denna lag skall den sjukpenninggrundande inkomsten motsvara den sjukpenninggrundande inkomst som den försäkrade skulle ha varit berättigad till omedelbart före en eller flera sådana perioder eller vad som löneutvecklingen inom yrkesområdet därefter föranleder.

Vid utgången av en period då en försäkrad helt eller delvis har *uppburit sjukersättning eller aktivitetsersättning* enligt denna lag skall den sjukpenninggrundande inkomsten motsvara den sjukpenninggrundande inkomst som den försäkrade skulle ha varit berättigad till omedelbart före en eller flera sådana perioder eller vad som löneutvecklingen inom yrkesområdet därefter föranleder.

Bestämmelserna i första stycket gäller endast för tid före 65 års ålder och till den del den försäkrade är arbetslös och beredd att anta erbjudet arbete i en omfattning som svarar mot närmast föregående förvärvsarbete.

7 §⁶

Sjukpenning utges vid sjukdom som sätter ned den försäkrades arbetsförmåga med minst en fjärdedel. Vid bedömningen av om sjukdom föreligger skall bortses från arbetsmarknadsmässiga, ekonomiska, sociala och liknande förhållanden. Med sjukdom jämföras ett tillstånd av nedsatt arbetsförmåga, som orsakats av sjukdom för vilken sjukpenning utgetts och som fortfarande kvarstår efter det att sjukdomen upphört.

Saknar den försäkrade arbetsförmåga utges hel sjukpenning. Om arbetsförmågan inte saknas helt men är nedsatt med minst tre fjärdedelar utges tre fjärdedels sjukpenning. Är arbetsförmågan nedsatt i mindre grad men med minst hälften utges halv sjukpenning. I annat fall utges en fjärdedels sjukpenning.

Vid bedömningen av om arbetsförmågan är fullständigt nedsatt skall, om den försäkrade kan antas kunna återgå till sitt vanliga arbete, särskilt beaktas om den försäkrade på grund av sjukdomen är ur stånd att utföra sitt vanliga eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder den anställde. Om den försäkrade på grund av sjukdomen behöver avstå från förvärvsarbete under minst en fjärdedel av sin normala arbetstid en viss dag, skall hans arbetsförmåga anses nedsatt i minst motsvarande mån den dagen.

⁵ Senaste lydelse 1997:562.

⁶ Senaste lydelse 1996:1542.

Om den försäkrade inte kan antas kunna återgå till sitt vanliga arbete eller till annat arbete hos arbetsgivaren, skall vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning särskilt beaktas om den försäkrade kan försörja sig genom sådant arbete efter åtgärd som avses i 7 b § eller 22 kap.

Om det efter prövning enligt fjärde stycket bedöms att den försäkrade inte kan återgå till arbete hos arbetsgivaren eller försörja sig själv genom annat förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, skall vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning särskilt beaktas om den försäkrade efter åtgärd som avses i 7 b § eller 22 kap. kan försörja sig själv genom sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, eller genom annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade.

Om det finns särskilda skäl för det får vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning beaktas den försäkrades ålder samt den försäkrades bosättningsförhållanden, utbildning, tidigare verksamhet och andra liknande omständigheter. Bedömningen av arbetsförmågans nedsättning enligt fjärde och femte styckena skall göras i förhållande till högst ett heltidsarbete.

Vid prövning av den försäkrades rätt till sjukpenning för tid under vilken han annars skulle ha uppburit föräldrapenning, skall arbetsförmågan anses nedsatt endast i den utsträckning som den försäkrades förmåga att vårda barnet är nedsatt på grund av sjukdomen.

Om den försäkrade uppbär *förtidspension* eller särskild efterlevandepension enligt denna lag, skall vid prövning av den försäkrades rätt till sjukpenning bedömningen av hans arbetsförmåga ske med bortseende från den nedsättning av förmågan eller möjligheten att bereda sig inkomst genom arbete som ligger till grund för utgående pension.

Om den försäkrade uppbär *sjukersättning eller aktivitetsersättning* enligt denna lag eller särskild efterlevandepension *enligt lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn*, skall vid prövning av den försäkrades rätt till sjukpenning bedömningen av hans eller hennes arbetsförmåga ske med bortseende från den nedsättning av förmågan eller möjligheten att bereda sig inkomst genom arbete som ligger till grund för den *sjukersättning, aktivitetsersättning eller pension som utges*.

13 §⁷

Frågor om förmåner enligt detta kapitel prövas av den allmänna försäkringskassa som enligt 5 kap. socialförsäkringslagen (1999:799) skall avgöra ett ärende avseende den försäkrade. Denna försäkringskassa får dock uppdra åt en annan försäkringskassa att pröva sådana frågor med undantag av frågor som avses i 5 §.

Bestämmelserna i 3, 5 och 8 §§ i fråga om *förtidspension* tillämpas även där den försäkrade skulle ha *erhållit* sådan *pension*, om han

Bestämmelserna i 3, 5 och 7 §§ i fråga om *sjukersättning och aktivitetsersättning* tillämpas även där den försäkrade skulle ha *fått*

⁷ Senaste lydelse 1999:800.

hade haft rätt till folkpension enligt bestämmelserna i 5 kap.

sådan ersättning i form av garantiersättning om han eller hon hade haft rätt till sådan ersättning enligt bestämmelserna om försäkringstid i 9 kap.

Har en försäkrad, utan att bestämmelserna i 3 kap. 3 § är tillämpliga, efter ingången av den månad då han uppnådde sextiofem års ålder, erhållit sjukpenning under etthundraåttio dagar, får den allmänna försäkringskassan besluta att sjukpenning inte längre skall utgå.

4 kap.

9 §⁸

Villkoret om försäkring för viss sjukpenning enligt 6 § andra stycket anses uppfyllt om föräldern inte har varit försäkrad för viss sjukpenning, men skulle ha varit det om kassan känt till samtliga förhållanden.

När det skall bestämmas om villkoret om försäkring för viss sjukpenning enligt 6 § andra stycket är uppfyllt för en försäkrad som avses i 3 kap. 5 b § skall bortses från tiden för utlandsvistelsen. När det bestäms om villkoret är uppfyllt för en förälder som uppburit *förtidspension* skall sjukpenninggrundande inkomst beräknad enligt 3 kap. 5 c § anses ha gällt hela den tid som föräldern uppburit *förtidspension*.

När det skall bestämmas om villkoret om försäkring för viss sjukpenning enligt 6 § andra stycket är uppfyllt för en försäkrad som avses i 3 kap. 5 b § skall bortses från tiden för utlandsvistelsen. När det bestäms om villkoret är uppfyllt för en förälder som uppburit *sjukersättning eller aktivitetsersättning* skall sjukpenninggrundande inkomst beräknad enligt 3 kap. 5 c § anses ha gällt hela den tid som föräldern uppburit *sådan ersättning*.

7 kap. Om förtidspension

7 kap. Allmänna bestämmelser om sjukersättning och aktivitetsersättning

1 §⁹

Rätt till folkpension i form av förtidspension har försäkrad, som fyllt sexton år, för tid före den månad, då han fyller sextiofem år, om hans arbetsförmåga på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan är nedsatt med minst en fjärdedel och nedsättningen kan anses varaktig.

Kan nedsättningen av arbetsförmågan inte anses varaktig men

En försäkrad vars arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan har enligt bestämmelserna i detta kapitel rätt till sjukersättning eller aktivitetsersättning, om nedsättningen kan antas bestå under minst ett år.

En försäkrad som på grund av funktionshinder ännu inte har av-

⁸ Senaste lydelse 1999:800.

⁹ Senaste lydelse 1992:1702.

kan den antas bli bestående avsevärd tid, har den försäkrade rätt till folkpension i form av sjukbidrag. Sådant bidrag skall vara begränsat till viss tid; och skall i övrigt vad som är föreskrivet om förtidspension enligt första stycket gälla beträffande sjukbidrag.

slutat sin skolgång på grundskolenivå och gymnasial nivå har enligt vad som närmare anges i 7 § rätt till aktivitetsersättning under den tid skolgången varar oavsett om arbetsförmågan är nedsatt eller inte.

Sjukersättning kan tidigast utges från och med den månad då den försäkrade fyller 30 år och längst till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 65 år.

Kan arbetsförmågan anses varaktigt nedsatt skall sjukersättning utges tills vidare. Kan arbetsförmågan antas nedsatt under en begränsad tid skall sjukersättning utges för viss tid (tidsbegränsad sjukersättning). Vad som i övrigt i denna lag eller annan författning sägs om sjukersättning gäller även tidsbegränsad sjukersättning om inte annat anges.

Aktivitetsersättning kan tidigast utges från och med juli månad det år då den försäkrade fyller 19 år och längst till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 30 år.

Aktivitetsersättning utges alltid för viss tid, som inte får vara längre än tre år.

2 §¹⁰

Försäkrad, vars arbetsförmåga är helt eller i det närmaste helt nedsatt, *erhåller hel förtidspension.*

Försäkrad, vars arbetsförmåga inte är nedsatt i sådan grad men med minst tre fjärdedelar, *erhåller tre fjärdedels förtidspension.*

Är den försäkrades arbetsförmåga nedsatt i mindre grad men med minst hälften, *utges halv förtidspension.*

Försäkrad, vars arbetsförmåga är helt eller i det närmaste helt nedsatt, *får hel sjukersättning eller aktivitetsersättning.*

Försäkrad, vars arbetsförmåga inte är nedsatt i sådan grad men med minst tre fjärdedelar, *får tre fjärdedels sjukersättning eller aktivitetsersättning.*

Är den försäkrades arbetsförmåga nedsatt i mindre grad men med minst hälften, *utges halv sjukersättning eller aktivitetsersättning.*

¹⁰ Senaste lydelse 1998:283.

I övriga fall utges en fjärdedels *förtidspension*.

I övriga fall utges en fjärdedels *sjukersättning eller aktivitetsersättning*.

Prop. 2000/01:96

3 b §¹¹

Försäkringskassan skall, när det kan anses nödvändigt för bedömningen av om rätt till *förtidspension* föreligger, begära att den försäkrade genomgår undersökning av viss läkare eller genomgår annan utredning såsom arbetsprövning eller arbetsträning, för bedömning av den försäkrades medicinska tillstånd, arbetsförmågan och behovet av och möjligheterna till rehabilitering.

När det kan anses nödvändigt för bedömning av rätt till *förtidspension*, skall försäkringskassan även

1. *infordra* utlåtande av viss läkare eller annan sakkunnig,
2. göra förfrågan hos den försäkrade, den försäkrades arbetsgivare, läkare eller någon annan som kan antas kunna lämna nödvändiga uppgifter,
3. besöka den försäkrade, samt
4. undersöka om den försäkrade efter sådan åtgärd som avses i 3 kap. 7 b § eller 22 kap. helt eller delvis kan försörja sig själv genom arbete.

Försäkringskassan skall i samband med beslut om *förtidspension* också bedöma om förnyad utredning av arbetsförmågan skall göras efter viss tid.

Försäkringskassan kan även under tid som *pension* utges vidta åtgärder enligt första och andra styckena. Innan beslut fattas om medicinsk utredning enligt första eller andra stycket skall försäkringsläkarens bedömning inhämtas.

Försäkringskassan skall, när det kan anses nödvändigt för bedömningen av om rätt till *sjukersättning eller aktivitetsersättning* föreligger, begära att den försäkrade genomgår undersökning av viss läkare eller genomgår annan utredning såsom arbetsprövning eller arbetsträning, för bedömning av den försäkrades medicinska tillstånd, arbetsförmågan och behovet av och möjligheterna till rehabilitering.

När det kan anses nödvändigt för bedömning av rätt till *sjukersättning eller aktivitetsersättning*, skall försäkringskassan även

1. *begära in* utlåtande av viss läkare eller annan sakkunnig,
2. göra förfrågan hos den försäkrade, den försäkrades arbetsgivare, läkare eller någon annan som kan antas kunna lämna nödvändiga uppgifter,
3. besöka den försäkrade, samt
4. undersöka om den försäkrade efter sådan åtgärd som avses i 3 kap. 7 b § eller 22 kap. helt eller delvis kan försörja sig själv genom arbete.

Försäkringskassan skall i samband med beslut om *sjukersättning eller aktivitetsersättning* också bedöma om förnyad utredning av arbetsförmågan skall göras efter viss tid.

Försäkringskassan kan även under tid som *sjukersättning eller aktivitetsersättning* utges vidta åtgärder enligt första och andra styckena. Innan beslut fattas om medicinsk utredning enligt första eller andra stycket skall försäkringsläkarens bedömning inhämtas.

¹¹ Senaste lydelse 1996:1063.

För kostnader som den enskilde har med anledning av sådan utredning som avses i första och andra styckena lämnas ersättning i enlighet med vad regeringen eller, efter regeringen bemyndigande, Riksförsäkringsverket föreskriver.

För kostnader som den enskilde har med anledning av sådan utredning som avses i första och andra styckena lämnas ersättning i enlighet med vad regeringen eller, efter regeringen bemyndigande, Riksförsäkringsverket föreskriver.

4 §¹²

Hel förtidspension utgör, om inte annat följer av vad i andra stycket sägs, för år räknat 90 procent av basbeloppet eller, för gift försäkrad, 72,5 procent av basbeloppet.

Om förtidspension utges för tid efter det att ålderspension med stöd av 12 kap. 3 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension upphört att utges, skall förtidspensionen minskas med motsvarande tillämpning av 6 kap. 3 och 4 §§ denna lag i paragrafernas lydelse före den 1 januari 2001.

Sjukersättning och aktivitetsersättning utges i form av

1. inkomstrelaterad ersättning enligt 8 kap. samt

2. garantiersättning enligt 9 kap.

Särskilda bestämmelser om aktivitetsersättning

5 §

Försäkringskassan skall, i samband med ett beslut om att bevilja en försäkrad aktivitetsersättning, undersöka om han eller hon under den tid ersättningen skall utges kan delta i aktiviteter som kan antas ha en gynnsam inverkan på hans eller hennes sjukdomstillstånd eller fysiska eller psykiska prestationsförmåga.

Om den försäkrade bedöms kunna delta i aktiviteter skall försäkringskassan i samråd med honom eller henne utarbeta en plan för sådana aktiviteter. Försäkringskassan skall därvid i möjligaste mån tillgodose den försäkrades önskemål.

¹² Senaste lydelse 2000:774.

Försäkringskassan skall verka för att de planerade aktiviteterna kommer till stånd. Försäkringskassan skall också samordna de insatser som behövs och se till att åtgärder vidtas för att underlätta för den försäkrade att delta i aktiviteterna.

Som aktiviteter enligt denna paragraf avses inte sådana åtgärder som anges i 3 b §.

6 §

Särskild ersättning kan utges för kostnader som uppstår för den försäkrade med anledning av de aktiviteter som han eller hon deltar i. Ytterligare föreskrifter om sådan ersättning meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Aktivitetsersättning vid utbildning på grundskolenivå och gymnasial nivå

7 §

En försäkrad som på grund av funktionshinder ännu inte har avslutat utbildning på grundskolenivå och gymnasial nivå vid ingången av juli månad det år då han eller hon fyller 19 år har rätt till hel aktivitetsersättning under den tid skolgången varar.

Vid prövning av rätten till aktivitetsersättning enligt första stycket bortses från vad som i detta kapitel sägs om arbetsförmågans nedsättning.

8 kap¹³. Om inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning

Om rätten till ersättning

1 §

Rätt till inkomstrelaterad sjukersättning eller aktivitetsersättning har en försäkrad som avses i 7 kap. om det för honom eller henne har fastställts pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension för minst ett år under en viss tidsperiod (ramtid) närmast före det år då försäkringsfallet inträffat.

Om ramtid

2 §

Ramtiden är, om inte annat följer av 8 §,

5 år för den som uppnår 53 års eller högre ålder det år då försäkringsfallet inträffar,

6 år för den som uppnår 50 men inte 53 års ålder det år då försäkringsfallet inträffar,

7 år för den som uppnår 47 men inte 50 års ålder det år då försäkringsfallet inträffar, samt

8 år för den som uppnår 46 års eller lägre ålder det år då försäkringsfallet inträffar.

Om antagandeinkomst

3 §

Inkomstrelaterad sjukersättning och aktivitetsersättning beräknas på grundval av en antagandeinkomst som beräknas enligt 4–8 §§.

Antagandeinkomsten anknyts till prisbasbeloppet för det år då ersättningen skall börja utges och omräknas vid förändringar av detta.

¹³ Tidigare 8 kap. upphävt genom 2000:461.

4 §

Antagandeinkomsten beräknas med ledning av den försäkrades bruttoårsinkomster inom ramtiden.

Med bruttoårsinkomst avses, med den begränsning som anges i 5 §,

1. pensionsgrundande inkomst enligt 2 kap. lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension med tillägg för debiterade allmänna pensionsavgifter för respektive år, samt

2. pensionsgrundande belopp som tillgodoräknats med anledning av sjukersättning eller aktivitetsersättning.

5 §

Vid beräkning av bruttoårsinkomst bortses från pensionsgrundande inkomster och pensionsgrundande belopp som sammantagna överstiger 7,5 gånger det för inkomståret gällande prisbasbeloppet.

6 §

Bruttoårsinkomsten räknas om med hänsyn till förändringar i prisbasbeloppet genom att bruttoårsinkomsten multipliceras med kvoten av prisbasbeloppet för det år sjukersättningen eller aktivitetsersättningen skall börja utges och prisbasbeloppet för det år bruttoårsinkomsten hänför sig till.

7 §

Antagandeinkomsten utgör genomsnittet av de tre högsta enligt 6 § omräknade bruttoårsinkomsterna inom ramtiden.

Om endast en eller två bruttoårsinkomster kan tillgodoräknas inom ramtiden upptas vid beräkning av antagandeinkomst enligt första stycket två respektive en bruttoårsinkomst med noll kronor.

Vid beräkning av inkomstrelaterad aktivitetsersättning får, om det medför en högre antagandeinkomst, vid tillämpning av 7 § i stället användas de två högsta enligt 6 § omräknade bruttoårsinkomsterna inom en ramtid av tre år.

Om, vid tillämpning av första stycket, endast en bruttoårsinkomst kan tillgodoräknas inom ramtiden upptas vid beräkning av antagandeinkomsten en bruttoårsinkomst med noll kronor.

Om, vid beräkning av antagandeinkomst enligt denna paragraf, den försäkrade kan tillgodoräknas en bruttoårsinkomst året före det år då försäkringsfallet inträffar men denna är lägre än den sjukpenninggrundande inkomst enligt 3 kap. som den försäkrade har vid tidpunkten för försäkringsfallet eller den inkomst som då skulle ha utgjort hans eller hennes sjukpenninggrundande inkomst om försäkringskassan hade känt till samtliga förhållanden, får den sjukpenninggrundande inkomsten i stället utgöra bruttoårsinkomst.

Om ersättning

9 §

Hel inkomstrelaterad sjukersättning och aktivitetsersättning utges för år räknat med 64 procent av den försäkrades antagandeinkomst.

Partiell inkomstrelaterad sjukersättning och aktivitetsersättning utges för år räknat med så stor andel av hel sådan ersättning som motsvarar den andel av sjukersättning eller aktivitetsersättning som den försäkrade har rätt till enligt 7 kap. 2 § andra – fjärde styckena.

Från inkomstrelaterad sjukersättning och aktivitetsersättning skall avräknas sådana förmåner som utges till den försäkrade enligt utländsk lagstiftning och som motsvarar sjukersättning eller aktivitetsersättning eller som utgör pension vid invaliditet.

9 kap¹⁴. Om sjukersättning och aktivitetsersättning i form av garantiersättning

Om rätten till ersättning

1 §

Rätt till sjukersättning och aktivitetsersättning i form av garantiersättning har en försäkrad som avses i 7 kap. och som saknar inkomstrelaterad sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt 8 kap. eller vars inkomstrelaterade ersättning enligt samma kapitel understiger en viss nivå (garantinivå). Garantiersättningen är beroende av försäkringstid.

Om försäkringstid

2 §

Försäkringstid för rätt till garantiersättning tillgodoräknas en försäkrad

1. enligt 3–5 §§ under tiden från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till och med året före försäkringsfallet (faktisk försäkringstid),

2. enligt 6 § för tiden därefter till och med det år då han eller hon fyller 64 år (framtida försäkringstid), och

3. enligt 7 § om försäkringsfallet har inträffat före 18 års ålder.

Faktisk försäkringstid och framtida försäkringstid sätts ned var för sig till närmaste antal hela

¹⁴ Tidigare 9 kap. upphävt genom 2000:774.

månader. Den sammanlagda försäkringstiden utgör summan av faktisk försäkringstid och framtida försäkringstid. Denna skall sättas ned till närmaste antal hela år.

3 §

Som faktisk försäkringstid räknas

1. tid under vilken en person anses ha varit bosatt i Sverige enligt 2 kap. socialförsäkringslagen (1999:799),

2. tid under vilken en person före tidpunkten för bosättning enligt 1 oavbrutet har vistats i Sverige efter att ha ansökt om uppehållstillstånd.

4 §

Om den försäkrade har beviljats uppehållstillstånd i Sverige med tillämpning av 3 kap. 2 eller 3 § utlänningslagen (1989:529) skall som faktisk försäkringstid även tillgodoräknas tid då han eller hon har varit bosatt i sitt tidigare hemland från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till tidpunkten då han eller hon först ankom till Sverige. Därvid skall en så stor andel av tiden i hemlandet tillgodoräknas som svarar mot förhållandet mellan den tid under vilken den försäkrade har varit bosatt i Sverige från den första ankomsten till landet till och med året före försäkringsfallet och hela tidsrymden från det att den försäkrade första gången kom till landet till och med året före försäkringsfallet. Vid beräkning enligt detta stycke bortses från tid för vilken den försäkrade, vid bosättning i Sverige, har rätt till sådan ersättning från det andra landet och som inte enligt 11 § andra stycket skall ligga till grund för beräkning av garantiersättning.

Med tid för bosättning i hemlandet likställs tid under vilken

den försäkrade före den första ankomsten till Sverige befunnit sig i annat land där han eller hon beretts en tillfällig fristad.

5 §

Vid beräkning av faktisk försäkringstid för en person som enligt 2 kap. 4 § socialförsäkringslagen (1999:799) anses bosatt i Sverige även under vistelse utomlands skall bortses från tid för vilken den utsände, vid bosättning i Sverige, har rätt till sådan ersättning från det andra landet som inte enligt 11 § andra stycket skall ligga till grund för beräkning av garantierättning.

6 §

Om den faktiska försäkringstiden enligt 3–5 §§ utgör minst fyra femtedelar av tiden från och med det år då den försäkrade fyllde 16 år till och med året före försäkringsfallet räknas hela tiden därefter till och med det år den försäkrade fyller 64 år som framtida försäkringstid.

Om den faktiska försäkringstiden utgör mindre än fyra femtedelar av tiden från och med det år då den försäkrade fyller 16 år till och med året före försäkringsfallet skall som framtida försäkringstid räknas en så stor andel av tiden från och med året för försäkringsfallet till och med det år då den försäkrade fyller 64 år som motsvarar förhållandet mellan den faktiska försäkringstiden och fyra femtedelar av tiden från och med det år den försäkrade fyllde 16 år till och med året före försäkringsfallet.

7 §

Om försäkringsfallet har inträffat före ingången av det år då den försäkrade fyllde 18 år, får försäkringstid i stället för vad som

följer av 6 § tillgodoräknas enligt andra och tredje styckena.

För en försäkrad som är svensk medborgare skall som försäkringstid tillgodoräknas tiden från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till och med det år då han eller hon uppnår 64 års ålder. Hänsyn skall dock inte tas till tid då den försäkrade efter fyllda 16 år inte har uppfyllt förutsättningarna för tillgodoräknande av försäkringstid enligt 3–5 §§.

För en försäkrad som är utländsk medborgare skall vad som sägs i andra stycket gälla under förutsättning att han eller hon är bosatt i Sverige sedan minst fem år.

Om garantinivå

8 §

Garantinivån för hel sjukersättning motsvarar för år räknat 2,40 gånger prisbasbeloppet.

9 §

Garantinivån för hel aktivitetsersättning motsvarar för år räknat 2,10 gånger prisbasbeloppet till och med månaden före den månad då den försäkrade fyller 21 år,

2,15 gånger prisbasbeloppet från och med den månad då den försäkrade fyller 21 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 23 år,

2,20 gånger prisbasbeloppet från och med den månad då den försäkrade fyller 23 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 25 år,

2,25 gånger prisbasbeloppet från och med den månad då den försäkrade fyller 25 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 27 år,

2,30 gånger prisbasbeloppet från och med den månad då den försäkrade fyller 27 år till och med

månaden före den månad då han eller hon fyller 29 år, samt

2,35 gånger prisbasbeloppet från och med den månad då den försäkrade fyller 29 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 30 år.

Om beräkning

10 §

Garantiersättning utges endast till den som kan tillgodoräknas en försäkringstid om minst tre år.

11 §

Till grund för beräkning av garantiersättning skall ligga den inkomstrelaterade sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt 8 kap. som den försäkrade har rätt till för det år som garantiersättningen avser, före reducering med livränta enligt 17 kap. 2 §.

Med inkomstrelaterad sjukersättning och aktivitetsersättning avses i detta kapitel även sådana utländska förmåner som enligt 8 kap. 10 § skall avräknas från inkomstrelaterad ersättning, dock inte om de är att likställa med garantiersättning enligt detta kapitel.

12 §

För den som saknar inkomstrelaterad sjukersättning eller aktivitetsersättning utgör årlig hel garantiersättning ett belopp motsvarande garantinivån.

För den vars inkomstrelaterade sjukersättning eller aktivitetsersättning för år räknat understiger garantinivån utgör årlig garantiersättning ett belopp motsvarande skillnaden mellan garantinivån och den årliga inkomstrelaterade ersättningen enligt 11 §.

Beräkning enligt andra stycket görs efter det att garantinivån avkortats enligt 13 §.

13 §

För den som inte kan tillgodoräknas 40 års försäkringstid skall garantinivån enligt 8 eller 9 § avkortas till så stor andel av denna som svarar mot förhållandet mellan det antal år för vilka försäkringstid kan tillgodoräknas och talet 40.

14 §

Garantiersättning till den som har rätt till partiell sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt 7 kap. 2 § utgör en så stor andel av hel garantiersättning beräknad enligt 10–13 §§ som svarar mot den grad av sjukersättning eller aktivitetsersättning den försäkrade har rätt till.

16 kap. Om utgivande av pension m.m.

16 kap. Om utbetalning av sjukersättning och aktivitetsersättning, m.m.

1 §¹⁵

Den som önskar *pension* skall göra ansökan hos allmän försäkringskassa i enlighet med vad regeringen förordnar.

Den som önskar *sjukersättning eller aktivitetsersättning* skall göra ansökan hos allmän försäkringskassa i enlighet med vad regeringen förordnar.

Uppbär en försäkrad sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård eller rehabiliteringspenning enligt denna lag, får försäkringskassan tillerkänna honom *förtidspension* utan hinder av att han inte gjort ansökan därom. Detsamma skall gälla då en försäkrad uppbär sjukpenning, ersättning för sjukhusvård eller livränta enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som *utgår* enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande.

Uppbär en försäkrad sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård eller rehabiliteringspenning enligt denna lag, får försäkringskassan tillerkänna honom *eller henne sjukersättning eller aktivitetsersättning* utan hinder av att han *eller hon* inte gjort ansökan därom. Detsamma skall gälla då en försäkrad uppbär sjukpenning, ersättning för sjukhusvård eller livränta enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utges enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande.

Uppbär en försäkrad *sjukbidrag*, får den tid för vilken förmånen

Uppbär en försäkrad *tidsbegränsad sjukersättning eller aktivitets-*

¹⁵ Senaste lydelse 2000:775.

skall utges förlängas utan att ansökan har gjorts. *Motsvarande gäller i fråga om särskild efterlevandepension som tillerkänts en efterlevande för begränsad tid.*

För kostnader för läkarundersökning och läkarutlåtande vid ansökan om *förtidspension eller särskild efterlevandepension* skall ersättning lämnas i enlighet med vad regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksförsäkringsverket föreskriver.

ersättning, får den tid för vilken förmånen skall utges förlängas utan att ansökan har gjorts.

För kostnader för läkarundersökning och läkarutlåtande vid ansökan om *sjukersättning eller aktivitetsersättning* skall ersättning lämnas i enlighet med vad regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksförsäkringsverket föreskriver.

2 §¹⁶

Som villkor för rätt till *förtidspension* får anges att den försäkrade skall under högst 30 dagar vara intagen på visst sjukhus, vistas på vårdinrättning för försäkringsmedicinsk utredning eller *underkasta sig* undersökning av viss läkare. *Motsvarande gäller i fråga om särskild efterlevandepension.* För kostnader som uppstår med anledning av ett sådant villkor skall ersättning lämnas i enlighet med vad regeringen förordnar.

I fråga om rätt till *förtidspension* gäller även vissa bestämmelser om utredning i 7 kap. 3 b §.

Som villkor för rätt till *sjukersättning och aktivitetsersättning* får anges att den försäkrade skall under högst 30 dagar vara intagen på visst sjukhus, vistas på vårdinrättning för försäkringsmedicinsk utredning eller *genomgå* undersökning av viss läkare. För kostnader som uppstår med anledning av ett sådant villkor skall ersättning lämnas i enlighet med vad regeringen förordnar.

I fråga om rätt till *sjukersättning och aktivitetsersättning* gäller även vissa bestämmelser om utredning i 7 kap. 3 b §.

4 §¹⁷

Pension skall betalas ut månadsvis. Om *årspensionen* uppgår till högst 2 400 kronor skall dock, om det inte finns särskilda skäl, utbetalning ske i efterskott en eller två gånger per år. Efter överenskommelse med den *pensionsberättigade* får utbetalning även i annat fall ske en eller två gånger per år.

Vid beräkning av *pensionsbelopp* för *månad* skall den *årspen-*

Sjukersättning och aktivitetsersättning skall betalas ut månadsvis. Om det *årliga beloppet av sådana förmåner* uppgår till högst 2 400 kronor skall dock, om det inte finns särskilda skäl, utbetalning ske i efterskott en eller två gånger per år. Efter överenskommelse med den *försäkrade* får utbetalning även i annat fall ske en eller två gånger per år.

Vid beräkning av *månadsbelopp* för *sjukersättning och aktivitetsers-*

¹⁶ Senaste lydelse 2000:774.

¹⁷ Senaste lydelse 2000:774.

sion, som beräkningen grundar sig på, avrundas till närmaste hela krontal som är jämnt delbart med tolv. Är årspensionsbeloppet lägre än tolv kronor, bortfaller pensionen för den månad som beräkningen avser. Vid tillämpning av vad nu sagts skall samtliga den pensionsberättigade tillkommande pensionsförmåner anses som en pension. Avrundning skall i första hand göras på folkpension enligt 7 eller 8 kap.

sättning skall det årliga belopp, som beräkningen grundar sig på, avrundas till närmaste hela krontal som är jämnt delbart med tolv. Är det årliga beloppet av sjukersättning och aktivitetsersättning lägre än tolv kronor, bortfaller ersättningen för den månad som beräkningen avser. Avrundning skall i första hand göras på garantiersättning enligt 9 kap.

5 §¹⁸

Förtidspension utges från och med den månad då rätt till pensionen inträtt. I fall som avses i 1 § andra stycket utges dock förtidspension från och med månaden näst efter den då beslutet om pension meddelats.

Sjukersättning och aktivitetsersättning utges från och med den månad då rätt till förmånen inträtt. I fall som avses i 1 § andra stycket utges dock sjukersättning och aktivitetsersättning från och med månaden efter den då beslutet om förmånen meddelats.

Efterlevandepension utges från och med den månad då den försäkrade avlidit eller, om han eller hon vid sin död uppbar förtidspension eller ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, från och med månaden näst efter den då dödsfallet inträffat.

Inträder rätt till efterlevandepension vid annan tidpunkt än som avses i andra stycket, skall pensionen betalas ut för tid från och med den månad då rätten inträtt.

Pension får inte betalas ut för längre tid tillbaka än tre månader eller i fråga om barnpension, två år före ansökningsmånaden.

Det belopp som först förfaller till betalning efter beslut om barnpension enligt 14 kap. 2 § skall minskas med vad som utbetalats i omställningspension enligt 14 kap. 4 § eller särskild efterlevandepension enligt 14 kap. 5 § för den tid som barnpensionsbeloppet avser

Sjukersättning och aktivitetsersättning får inte betalas ut för längre tid tillbaka än tre månader före ansökningsmånaden.

¹⁸ Senaste lydelse 2000:774.

utöver vad som skulle ha utgetts om beslutet om barnpension föreläggat vid utbetalningen av omställningspensionen eller den särskilda efterlevandepensionen.

6 §¹⁹

Ändring av *pension* skall gälla från och med månaden näst efter den *varunder* anledning till ändringen uppkommit.

Vad som föreskrivs i 1 § första, andra och fjärde styckena samt 2 § gäller även i fråga om ökning av *pension*. I fall då ökningen kräver ansökan av den pensionsberättigade tillämpas 5 § *femte stycket*.

Vad som sägs i denna paragraf skall inte tillämpas i fråga om ändring av *pension* i anledning av förändring av *basbeloppet*.

Ändring av *sjukersättning och aktivitetsersättning* skall gälla från och med månaden efter den *under vilken* anledning till ändringen uppkommit.

Vad som föreskrivs i 1 § första, andra och fjärde styckena samt 2 § gäller även i fråga om ökning av *sjukersättning och aktivitetsersättning*. I fall då ökningen kräver ansökan av den som är berättigad till sådan ersättning tillämpas 5 § *andra stycket*.

Vad som sägs i denna paragraf skall inte tillämpas i fråga om ändring av *sjukersättning och aktivitetsersättning* i anledning av förändring av *prisbasbeloppet*.

7 §²⁰

Om arbetsförmågan väsentligt förbättras för en försäkrad som uppbär *förtidspension*, skall *pensionen* dras in eller minskas med hänsyn till förbättringen. En försäkrad som regelbundet och under en längre tid har uppvisat en arbetsförmåga som han eller hon antogs sakna när beslutet om *förtidspension* fattades skall därvid, om inte annat framkommer, antas ha en väsentligt förbättrad arbetsförmåga.

Sådan *pension* som omfattas av ett beslut enligt 15 § eller som har vilandeförklarats enligt 16 § får inte dras in eller minskas på grund av att den försäkrade under den tid och i den omfattning som anges i beslutet genom förvärvsarbete har

Om arbetsförmågan väsentligt förbättras för en försäkrad som uppbär *sjukersättning eller aktivitetsersättning*, skall *förmånen* dras in eller minskas med hänsyn till förbättringen. En försäkrad som regelbundet och under en längre tid har uppvisat en arbetsförmåga som han eller hon antogs sakna när beslutet om *sjukersättning eller aktivitetsersättning* fattades skall därvid, om inte annat framkommer, antas ha en väsentligt förbättrad arbetsförmåga.

Sådan *sjukersättning eller aktivitetsersättning* som omfattas av ett beslut enligt 15 § eller som har vilandeförklarats enligt 16 § får inte dras in eller minskas på grund av att den försäkrade under den tid och i den omfattning som anges i

¹⁹ Senaste lydelse 1988:881.

²⁰ Senaste lydelse 1999:1363.

uppvisat en väsentligt förbättrad arbetsförmåga.

beslutet genom förvärvsarbete har uppvisat en väsentligt förbättrad arbetsförmåga.

Prop. 2000/01:96

Aktivitetsersättning får inte dras in eller minskas på grund av att den försäkrade deltar i sådan aktivitet som avses i 7 kap. 5 §.

7 b §²¹

En försäkrad som förvärvsarbetar med utnyttjande av en arbetsförmåga som han eller hon antogs sakna när beslutet om *förtidspension* fattades har inte rätt att uppbära *förtidspension* för samma tid och i den omfattning som förvärvsarbetet utförs. Detta gäller dock inte sådan *förtidspension* som omfattas av ett beslut enligt 15 §.

En försäkrad som förvärvsarbetar med utnyttjande av en arbetsförmåga som han eller hon antogs sakna när beslutet om *sjukersättning eller aktivitetsersättning* fattades har inte rätt att uppbära *sådan ersättning* för samma tid och i den omfattning som förvärvsarbetet utförs. Detta gäller dock inte sådan *sjukersättning eller aktivitetsersättning* som omfattas av ett beslut enligt 15 §.

8 §²²

Den som uppbär *förtidspension enligt 7 kap. 1 § eller 13 kap. 1 §* är skyldig att utan oskäligt dröjsmål anmäla till allmän försäkringskassa om han eller hon börjar förvärvsarbete, börjar förvärvsarbete i större omfattning än tidigare, fortsätter att förvärvsarbete efter tid som avses i 15–17 §§ eller om hans eller hennes arbetsförmåga väsentligt förbättras utan att han eller hon börjar förvärvsarbete, börjar förvärvsarbete i större utsträckning än tidigare eller fortsätter att förvärvsarbete efter tid som avses i 15–17 §§. *Motsvarande skall gälla den som uppbär efterlevandepension, om förhållandena ändras så att rätten till pensionen påverkas. Är den försäkrade omyndig, åvilas anmälningskyldigheten förmyndaren.* Om den försäkrade har en god man eller förvaltare enligt föräldrabalken, har denne motsvarande

Den som uppbär *sjukersättning eller aktivitetsersättning* är skyldig att utan oskäligt dröjsmål anmäla till allmän försäkringskassa om han eller hon börjar förvärvsarbete, börjar förvärvsarbete i större omfattning än tidigare *eller* fortsätter att förvärvsarbete efter tid som avses i 15–17 §§, eller om hans eller hennes arbetsförmåga väsentligt förbättras utan att han eller hon börjar förvärvsarbete, börjar förvärvsarbete i större utsträckning än tidigare eller fortsätter att förvärvsarbete efter tid som avses i 15–17 §§. Om den försäkrade har en god man eller förvaltare enligt föräldrabalken, har denne motsvarande skyldighet att göra anmälan, om det kan anses ingå i uppdraget.

²¹ Senaste lydelse 1999:1363.

²² Senaste lydelse 2000:774.

skyldighet att göra anmälan, om det kan anses ingå i uppdraget.

Underlåts anmälan som avses i första stycket utan giltigt skäl, får *pensionen* dras in för viss tid eller tills vidare.

Underlåts anmälan som avses i första stycket utan giltigt skäl, får *sjukersättningen eller aktivitetserättningen* dras in för viss tid eller tills vidare.

9 §²³

Pension utges, om inte något annat är särskilt föreskrivet, till och med den månad då den *pensionsberättigade* avlidit eller rätten till förmånen annars upphört.

Omställningspension och särskild efterlevandepension utges längst till och med månaden före den då den efterlevande fyller 65 år.

Sjukersättning och aktivitetserättning utges, om inte något annat är särskilt föreskrivet, till och med den månad då den *försäkrade* avlidit eller rätten till förmånen annars upphört.

14 §²⁴

Försäkringskassan får efter ansökan av den försäkrade besluta att dennes *förtidspension* i den omfattning som anges i 15 och 16 §§ skall betalas ut eller förklaras vilande under tid som den försäkrade förvärvsarbetar med utnyttjande av en arbetsförmåga som han eller hon antogs sakna när beslutet om *förtidspension* fattades. Ett sådant beslut får endast fattas om den försäkrade under minst tolv månader omedelbart dessförinnan har uppburit *förtidspension*.

Förtidspension som har förklarats vilande skall inte betalas ut för den tid som vilandeförklaringen avser.

Vilandeförklaring får avse hel *förtidspension* eller en sådan kvotdel av *pension* som anges i 7 kap. 2 §. Vid bedömning av hur stor del av pensionen som skall vilandeförklaras skall beaktas omfattningen av det förvärvsarbete som

Försäkringskassan får efter ansökan av den försäkrade besluta att dennes *sjukersättning eller aktivitetserättning* i den omfattning som anges i 15 och 16 §§ skall betalas ut eller förklaras vilande under tid som den försäkrade förvärvsarbetar med utnyttjande av en arbetsförmåga som han eller hon antogs sakna när beslutet om *förmånen* fattades. Ett sådant beslut får endast fattas om den försäkrade under minst tolv månader omedelbart dessförinnan har uppburit *sjukersättning eller aktivitetserättning*.

Sjukersättning och aktivitetserättning som har förklarats vilande skall inte betalas ut för den tid som vilandeförklaringen avser.

Vilandeförklaring får avse hel *sjukersättning eller aktivitetserättning* eller en sådan kvotdel *därav* som anges i 7 kap. 2 §. Vid bedömning av hur stor del av *förmånen* som skall vilandeförklaras skall beaktas omfattningen av det

²³ Senaste lydelse 2000:774.

²⁴ Senaste lydelse 1999:1363.

den försäkrade avser att utföra.

förvärvsarbete som den försäkrade avser att utföra.

Prop. 2000/01:96

15 §²⁵

Försäkringskassan får besluta att den försäkrade under en period om tolv månader får förvärvsarbete högst tre månader utan att utbetalningen av *förtidspensionen* minskas med hänsyn till förvärvsarbetet.

Försäkringskassan får besluta att den försäkrade under en period om tolv månader får förvärvsarbete högst tre månader utan att utbetalningen av *sjukersättningen eller aktivitetsersättningen* minskas med hänsyn till förvärvsarbetet.

16 §²⁶

Försäkringskassan får förklara *förtidspensionen* vilande för tid efter den period som har bestämts i beslut enligt 15 §. Om något beslut enligt 15 § inte har fattats får försäkringskassan i stället besluta att *förtidspensionen* skall förklaras vilande från och med den månad som anges i ansökan.

Försäkringskassan får förklara *sjukersättningen eller aktivitetsersättningen* vilande för tid efter den period som har bestämts i beslut enligt 15 §. Om något beslut enligt 15 § inte har fattats får försäkringskassan i stället besluta att *sjukersättningen eller aktivitetsersättningen* skall förklaras vilande från och med den månad som anges i ansökan.

Förtidspensionen får vilandeförklaras enligt första stycket under högst tolv månader, dock längst till utgången av tolfte månaden från och med den första månad som beslutet enligt 15 § omfattar. Om något beslut enligt 15 § inte har fattats får *förtidspensionen* vilandeförklaras längst till utgången av tolfte månaden från och med den första månad som beslutet omfattar.

Sjukersättningen får vilandeförklaras enligt första stycket under högst tolv månader, dock längst till utgången av tolfte månaden från och med den första månad som beslutet enligt 15 § omfattar. Om något beslut enligt 15 § inte har fattats får *sjukersättningen* vilandeförklaras längst till utgången av tolfte månaden från och med den första månad som beslutet omfattar.

Aktivitetsersättningen får vilandeförklaras enligt första stycket längst till utgången av den period som beslutet om aktivitetsersättning omfattar.

17 §²⁷

För tid efter den period med vilande *förtidspension* som har bestämts enligt 16 § eller för tid efter utgången av tolfte månaden

För tid efter den period med vilande *sjukersättning* som har bestämts enligt 16 § eller för tid efter utgången av tolfte månaden

²⁵ Senaste lydelse 1999:1363.

²⁶ Senaste lydelse 1999:1363.

²⁷ Senaste lydelse 1999:1363.

från och med den första månad som ett beslut enligt 15 § omfattar får försäkringskassan, på ansökan av den försäkrade, förklara *förtidspensionen* vilande under högst 24 månader. Därvid skall bestämmelserna i 14 § andra och tredje styckena tillämpas.

från och med den första månad som ett beslut enligt 15 § omfattar får försäkringskassan, på ansökan av den försäkrade, förklara *sjukersättningen* vilande under högst 24 månader. Därvid skall bestämmelserna i 14 § andra och tredje styckena tillämpas.

18 §²⁸

Ett beslut om vilandeförklaring enligt 16 eller 17 § skall upphävas om den försäkrade begär det.

Försäkringskassan får utan att den försäkrade har begärt det upphäva ett beslut om vilandeförklaring om den försäkrade insjuknar och beräknas bli långvarigt sjuk. Detsamma gäller om den försäkrade har vilande *förtidspension* enligt 16 § och helt eller delvis avbryter det arbetsförsök som legat till grund för beslutet om vilandeförklaring för att i stället uppbära föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning eller havandeskapspenning.

Ett beslut om vilandeförklaring enligt 16 eller 17 § skall upphävas om den försäkrade begär det.

Försäkringskassan får utan att den försäkrade har begärt det upphäva ett beslut om vilandeförklaring om den försäkrade insjuknar och beräknas bli långvarigt sjuk. Detsamma gäller om den försäkrade har vilande *sjukersättning eller aktivitetsersättning* enligt 16 § och helt eller delvis avbryter det arbetsförsök som legat till grund för beslutet om vilandeförklaring för att i stället uppbära föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning eller havandeskapspenning.

Sjätte avdelningen **För försäkringen gemensamma bestämmelser**

Sjätte avdelningen **Gemensamma bestämmelser**

17 kap.

1 §²⁹

Har en ersättning enligt denna lag eller enligt en annan författning betalats ut av en allmän försäkringskassa eller en arbetslöshetskassa och beviljas senare en annan ersättning retroaktivt enligt denna lag för samma tid som den tidigare utbetalade ersättningen skall den retroaktiva ersättningen minskas. Minskningen skall ske med det belopp som överstiger vad som skulle ha utgetts för perioden om beslut om båda ersättningarna hade förelegat samtidigt.

Om någon i väsentlig mån har fått sin försörjning genom ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:000) utan villkor om återbetalning får socialnämnden från försäkringskassan uppbära retroaktivt beviljad periodisk ersättning enligt denna lag, till den del den motsvarar vad socialnämnden sammanlagt har betalat ut till dennes samt hans makes

²⁸ Senaste lydelse 1999:1363.

²⁹ Lydelse enligt prop. 2000/01:80.

och minderåriga barns försörjning för den tid som den retroaktiva ersättningen avser.

I fråga om minskning av *pension* då livränta *utgår* enligt äldre lagstiftning om yrkesskador gäller 2 §.

I fråga om minskning av *sjukersättning* då livränta *utges* enligt äldre lagstiftning om yrkesskador gäller 2 §.

2 §³⁰

Äger pensionsberättigad rätt till livränta på grund av obligatorisk försäkring jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar eller lagen om yrkesskadeförsäkring eller äger han jämlikt annan lag eller särskild författning eller enligt regeringens förordnande rätt till livränta, som bestämmes av eller utbetalas från Riksförsäkringsverket, minskas honom eljest tillkommande pension enligt vad nedan stadgas. Motsvarande skall äga tillämpning i fall då livränta utgår enligt utländsk lagstiftning om yrkesskadeförsäkring. Medför skada, för vilken livränta börjat utgivas, återigen sjukdom som berättigar till sjukpenning, skall det anses som om livränta utginge under sjukdomstiden. Har livränta eller del därav eller livränta för viss tid utbytts mot ett engångsbelopp, skall anses som om livränta utginge eller den utgående livräntan vore förhöjd med belopp som enligt de vid utbytet tillämpade försäkringstekniska grunderna svarar mot engångsbeloppet.

Folkpension och tilläggspension i form av förtidspension minskas med tre fjärdedelar av den livränta som den pensionsberättigade för samma tid har rätt till såsom skadad. Avdrag på annan förtidspension än hel sådan får dock göras endast om skadan inträffat före den tidpunkt från vilken pensionen utges. Avdrag på

Inkomstrelaterad sjukersättning och sjukersättning i form av garantiersättning skall minskas enligt vad som sägs i andra stycket om den försäkrade har rätt till livränta på grund av obligatorisk försäkring enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller annan lag eller särskild författning eller enligt regeringens förordnande har rätt till annan livränta, som bestäms av eller betalas ut av Riksförsäkringsverket. Motsvarande skall gälla i fall då livränta utges enligt utländsk lagstiftning om yrkesskadeförsäkring. Minskning skall däremot inte ske på grund av livränta enligt lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring eller annan livränta som bestäms med tillämpning av den lagen. Medför en skada för vilken livränta har börjat utges återigen sjukdom som berättigar till sjukpenning, skall det anses som om livränta utgavs under sjukdomstiden. Har livränta eller del därav eller livränta för viss tid bytts ut mot ett engångsbelopp, skall det vid beräkning enligt andra stycket anses som om den livränta som utges har höjts med ett belopp som svarar mot engångsbeloppet enligt de försäkringstekniska grunder som tillämpas vid utbytet.

Summan av inkomstrelaterad sjukersättning och garantiersättning skall minskas med tre fjärdedelar av varje livränta vars årsbelopp överstiger en sjättedel av prisbasbeloppet och som den sjuk-

³⁰ Senaste lydelse 2000:774.

tilläggspension får göras endast om den pensionsberättigade kunnat tillgodoräkna sig pensionspoäng för minst ett år vid den tidpunkt då skadan inträffat.

Folkpension och tilläggspension i form av efterlevandepension minskas med tre fjärdedelar av den livränta som den pensionsberättigade för samma tid har rätt till såsom efterlevande. Avdrag på tilläggspension får dock göras endast om den avlidne kunnat tillgodoräkna sig pensionspoäng för minst ett år vid den tidpunkt då skadan inträffat.

Minskning enligt denna paragraf skall i första hand göras på tilläggspension. Utan hinder av vad som föreskrivs i paragrafen skall folkpension i form av förtidspension eller barnpension alltid utges med minst en fjärdedel av det belopp som annars skulle ha utgetts.

I fråga om samordning av pension med livränta som utgår enligt eller eljest bestämmes med tillämpning av lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring föreskrives i 4 kap. 4 § och 6 kap. 1 § sagda lag.

ersättningsberättigade har rätt till som skadad. Minskning skall därvid i första hand göras på garanti-ersättningen. Sammanlagd sjukersättning skall dock aldrig, på grund av bestämmelserna i denna paragraf, för månad räknat understiga 5 procent av prisbasbeloppet.

18 kap.

17 §³¹

En socialförsäkringsnämnd skall avgöra ärenden om rätt till *förtidspension och särskild efterlevandepension*, dock inte när det gäller förutsättningarna för rätt till *pension* enligt 5 kap.

Socialförsäkringsnämnden skall även avgöra ärenden om vilandeförklaring av *förtidspension* enligt 16 kap. när det samtidigt med *pensionen* utgetts sådan livränta som samordnats med *pensionen* enligt 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om

En socialförsäkringsnämnd skall avgöra ärenden om rätt till *sjukersättning och aktivitetsersättning*, dock inte när det gäller förutsättningarna för rätt till *sådan ersättning* enligt bestämmelserna om *försäkringstid* i 9 kap.

Socialförsäkringsnämnden skall även avgöra ärenden om vilandeförklaring av *sjukersättning och aktivitetsersättning* enligt 16 kap. när det samtidigt med *den ersättningen* utgetts sådan livränta som samordnats med *ersättningen* en-

³¹ Senaste lydelse 2000:774.

arbetsskadeförsäkring. Socialförsäkringsnämnden skall dessutom avgöra ärenden om rätt till förmåner enligt vad som föreskrivs i andra författningar.

ligt 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring. Socialförsäkringsnämnden skall dessutom avgöra ärenden om rätt till förmåner enligt vad som föreskrivs i andra författningar.

Om ett ärende som avgjorts av en socialförsäkringsnämnd överklagas, skall nämnden företräda den allmänna försäkringskassan om försäkringskassan skall föra det allmännas talan i målet. Nämnden får bemyndiga en tjänsteman vid försäkringskassan att företräda nämnden vid domstol.

20 kap.

3 §³²

Ersättning enligt denna lag får dras in eller sättas ned, om den som är berättigad till ersättningen

a) ådragit sig sjukdomen eller skadan vid uppsåtligt brott som han har dömts för genom dom som har vunnit laga kraft;

b) vägrar att genomgå undersökning av läkare eller att följa läkares föreskrifter;

c) underlåter att ge in sådant läkarintyg, läkarutlåtande, försäkran eller särskild försäkran som skall ges in till försäkringskassan enligt 3 kap. 8 §;

d) medvetet eller av grov vårdslöshet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift angående förhållande, som är av betydelse för rätten till ersättning.

Vägrar en försäkrad utan giltig anledning att genomgå sådan behandling, utredning eller rehabilitering som avses i 3 kap. 7 b och 8 a §§, 7 kap. 3 b § eller 22 kap. 4, 5 och 7 §§ får sjukpenning *eller förtidspension* helt eller delvis tills vidare förvägras honom, under förutsättning att han erinrats om denna påföljd. *Motsvarande skall gälla i fråga om särskild efterlevandepension, om den efterlevande utan giltig anledning vägrar att följa ett villkor som uppställts med stöd av 16 kap. 3 §.*

Vägrar en försäkrad utan giltig anledning att genomgå sådan behandling, utredning eller rehabilitering som avses i 3 kap. 7 b och 8 a §§, 7 kap. 3 b § eller 22 kap. 4, 5 och 7 §§ får sjukpenning, *sjukersättning eller aktivitetsersättning* helt eller delvis tills vidare förvägras honom *eller henne*, under förutsättning att han *eller hon* erinrats om denna påföljd.

Om någon som är berättigad till ersättning enligt denna lag i annat fall underlåter att lämna uppgifter i enlighet med vad som anges i 8 § eller vägrar att ta emot besök som anges där, får ersättningen dras in eller sättas ned om omständigheterna motiverar det.

³² Senaste lydelse 1997:275.

21 kap.**1 §³³**

Den som är bosatt här i landet, men inte är försäkrad för en sjukpenning som, beräknad enligt 3 kap. 4 § första stycket 2, uppgår till 60 kronor, skall från och med den månad då han eller hon fyller sexton år kunna genom frivilliga avgifter försäkra sig för erhållande av sjukpenning eller sjukpenningtillägg.

Den som inte har rätt till sjukpenning enligt 3 kap. 1 § får försäkra sig för sjukpenning som uppgår till lägst 20 kronor och högst 60 kronor. Den som har rätt till sjukpenning enligt 3 kap. 1 § får försäkra sig för sjukpenningtillägg, som tillsammans med den sjukpenning som han är berättigad till enligt 3 kap. 4 § första stycket 2 uppgår till lägst 20 kronor och högst 60 kronor.

En frivillig försäkring påverkas inte av att den försäkrades sjukpenning enligt 3 kap., under där angivna förutsättningar, beräknas med tillämpning av 5 § sjätte stycket eller 10 a eller 10 b § nämnda kapitel.

Försäkringen skall efter den försäkrades val gälla med en karenstid av 3 eller 30 dagar eller utan sådan karenstid.

Rätt till inträde i den frivilliga försäkringen eller förkortning av gällande karenstid enligt fjärde stycket tillkommer endast den som är under 55 år.

Ersättning enligt denna paragraf utges inte för tid efter ingången av den månad då den försäkrade börjar uppbära hel *förtidspension* enligt denna lag eller hel ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Ersättning enligt denna paragraf utges inte för tid efter ingången av den månad då den försäkrade börjar uppbära hel *sjukersättning eller aktivitetsersättning* enligt denna lag eller hel ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003. Bestämmelserna i denna lag gäller också, om inte annat följer av punkterna 2–15, i fall då rätten till sjukersättning eller aktivitetsersättning grundas på pensionsfall som inträffat före ikraftträdandet.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande beträffande ersättning som avser tid före ikraftträdandet.

3. I fråga om rätt till inkomstrelaterad sjukersättning eller inkomstrelaterad aktivitetsersättning enligt 8 kap 1 § och beräkning av antagandeinkomst enligt 8 kap. 4 § skall i förekommande fall pensionsgrundande belopp med anledning av förtidspension likställas med pensionsgrundande inkomst eller pensionsgrundande belopp med anledning av sjukersättning eller aktivitetsersättning.

4. Med försäkringstid för garantiersättning skall för tid före år 2003 avses bosättningsstid enligt 5 kap. i dess lydelse före den 1 januari 2003.

5. Förtidspension eller sjukbidrag som en försäkrad hade rätt till för december månad 2002 och som han eller hon alltjämt i januari månad 2003 skulle haft rätt till om äldre bestämmelser fortfarande hade tillämpats, skall vid ikraftträdandet omvandlas till motsvarande grad av

³³ Senaste lydelse 2000:775.

hel sjukersättning respektive hel tidsbegränsad sjukersättning enligt vad som anges i punkterna 6–14.

Tidsbegränsad sjukersättning enligt första stycket skall omfatta samma tid som bestämts för sjukbidraget. För en försäkrad som är född år 1984 eller senare och som hade rätt till sjukbidrag för december månad 2002 får tidsbegränsad sjukersättning beviljas även för längre tid än som bestämts för sjukbidraget, dock inte längre än till och med juni månad det år då han eller hon fyller 19 år.

Vad som i övrigt föreskrivs om förtidspension i dessa övergångsbestämmelser skall även gälla sjukbidrag.

6. Om den försäkrade vid utgången av år 2002 har rätt till tilläggspension i form av förtidspension utges därefter inkomstrelaterad sjukersättning enligt 8 kap. Antagandeinkomsten skall därvid i stället för vad som sägs i det kapitlet beräknas enligt punkten 7.

7. Antagandeinkomsten utgör summan av det för år 2003 gällande prisbasbeloppet och produkten av detta basbelopp och den medelpensionspoäng som legat till grund för beräkningen av tilläggspensionen.

Om tilläggspensionen är avkortad på grund av att den försäkrade tillgodoräknats pensionspoäng för mindre än 30 år skall antagandeinkomsten avkortas. Avkortning skall ske med en trettiondel av antagandeinkomsten för varje år som antalet år med pensionspoäng understiger 30.

8. Sjukersättning som avses i punkten 6 och garantiersättning enligt 9 kap. skall efter omvandlingen justeras med ett belopp (justeringsbelopp) som fastställs som skillnaden mellan det underlag som avses i punkten 9 eller 13 (beräkningsmässig garantiersättning) och garantiersättningen, i förekommande fall minskad enligt 17 kap. 2 §. Ett justeringsbelopp som medför avräkning på sjukersättningen skall i första hand reducera garantiersättningen.

Vad som föreskrivs om garantiersättning skall även gälla justeringsbelopp som medför höjning av sjukersättning. Ett sådant justeringsbelopp skall anknytas till prisbasbeloppet och omräknas vid förändringar av detta.

9. För den som vid omvandlingen är obegränsat skattskyldig enligt inkomstskattelagen (1999:1229) utgör den beräkningsmässiga garantiersättningen skillnaden mellan en omvandlad bruttoersättning enligt punkten 11, minskad på det sätt som anges i andra stycket, och summan av den inkomstrelaterade sjukersättningen, i förekommande fall minskad enligt 17 kap. 2 §, och utbetald livränta som bestäms med tillämpning av lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring.

Minskning av den omvandlade bruttoersättningen enligt första stycket skall göras med kvoten av kommunalskattesatsen enligt punkten 12 och talet ett minskat med samma kommunalskattesats multiplicerad med skillnaden mellan grundavdraget enligt 63 kap. 3 § inkomstskattelagen för den omvandlade bruttoersättningen och grundavdraget enligt samma paragraf för den faktiska bruttoersättningen enligt punkten 10.

10. Den faktiska bruttoersättningen enligt punkten 9 utgörs av folkpension i form av förtidspension, pensionstillskott enligt lagen (1969:205) om pensionstillskott, tilläggspension i form av förtidspension och utbetald livränta som bestäms med tillämpning av lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, samtliga med de belopp som skulle ha betalats ut i januari 2003 om bestämmelserna därom fortfarande varit gällande, samt

även sådan utländsk pension som avses i 63 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) och som skall betalas ut i januari 2003.

11. Den omvandlade bruttoersättningen enligt punkten 9 utgör summan av den faktiska bruttoersättningen och värdet av det särskilda grundavdraget enligt 63 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) i förhållande till grundavdraget enligt 3 § samma kapitel.

Värdet av det särskilda grundavdraget i förhållande till grundavdraget utgörs av kvoten av kommunalskattesatsen enligt punkten 12 och talet ett minskat med samma kommunalskattesats multiplicerad med skillnaden mellan det särskilda grundavdraget och grundavdraget vid den faktiska bruttoersättningen.

12. Vid beräkning enligt punkterna 9 och 11 skall med kommunalskattesats avses den skatte- och avgiftssats som följer av den för den försäkrade under inkomståret 2002 tillämpliga skattetabellen.

Om det för den försäkrade inte har beslutats tillämplig skattetabell enligt 11 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483) för detta inkomstår, skall den skattesats användas som följer av den skattetabell som hade varit tillämplig om sådant beslut hade fattats.

13. Den beräkningsmässiga garantiersättningen för den som vid omvandlingen uppbär förtidspension som beskattas enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller som på grund av dubbelbeskattningsavtal inte är skattskyldig i Sverige utgör skillnaden mellan en omvandlad bruttoersättning enligt punkten 14 och summan av den inkomstrelaterade sjukersättningen och utbetald livränta som bestäms med tillämpning av lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring.

14. Den omvandlade bruttoersättningen utgör, om förtidspensionen beskattas enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, summan av den faktiska bruttoersättningen och värdet av den begränsning i skatteplikten som anges i 5 § 4 den lagen. Detta värde utgör kvoten av skattesatsen i nämnda lag och talet ett minskat med samma skattesats, multiplicerad med det belopp som inte är skattepliktigt.

För den som på grund av dubbelbeskattningsavtal inte är skattskyldig i Sverige utgörs den omvandlade bruttoersättningen av den faktiska bruttoersättningen.

Den faktiska bruttoersättningen utgörs av folkpension i form av förtidspension, pensionstillskott enligt lagen (1969:205) om pensionstillskott samt tilläggspension i form av förtidspension och utbetald livränta som bestäms med tillämpning av lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, samtliga med de belopp som skulle ha betalats ut i januari 2003 om bestämmelserna därom fortfarande varit gällande.

15. Sjukersättning skall inte längre justeras enligt punkten 8 om

– sjukersättning efter omvandlingen skall utges med högre eller lägre ersättningsgrad än tidigare,

– sjukersättning efter omvandlingen skall samordnas i högre eller lägre grad med livränta som avses i 17 kap. 2 § eller livränta som bestäms med tillämpning av lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, eller

– obegränsad skattskyldighet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) inträder för en försäkrad som avses i punkten 13.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1755) om särskilda insatser för personer med tre fjärdedels förtidspension eller sjukbidrag

Prop. 2000/01:96

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (1998:1755) om särskilda insatser för personer med tre fjärdedels förtidspension eller sjukbidrag samt 1–3 §§ skall ha följande lydelse.

Lag (1998:1755) om särskilda insatser för personer med tre fjärdedels sjukersättning eller aktivitetsersättning

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

För den som får tre fjärdedels *förtidspension eller sjukbidrag* enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring skall särskilda insatser göras för att han eller hon skall kunna få en anställning motsvarande den återstående arbetsförmågan.

För den som får tre fjärdedels *sjukersättning eller aktivitetsersättning* enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring skall särskilda insatser göras för att han eller hon skall kunna få en anställning motsvarande den återstående arbetsförmågan.

2 §

Den allmänna försäkringskassan ansvarar för att särskilda insatser kommer till stånd för att bereda försäkrade med tre fjärdedels *förtidspension eller sjukbidrag* en anställning motsvarande den återstående arbetsförmågan.

Den allmänna försäkringskassan ansvarar för att särskilda insatser kommer till stånd för att bereda försäkrade med tre fjärdedels *sjukersättning eller aktivitetsersättning* en anställning motsvarande den återstående arbetsförmågan.

3 §

För den som får tre fjärdedels *förtidspension eller sjukbidrag* och som bereds en anställning med lönebidrag eller hos Samhall Aktiebolag motsvarande den återstående arbetsförmågan, betalas ersättning för kostnaderna för anställningen från den allmänna försäkringen enligt grunder som regeringen bestämmer.

För den som får tre fjärdedels *sjukersättning eller aktivitetsersättning* och som bereds en anställning med lönebidrag eller hos Samhall Aktiebolag motsvarande den återstående arbetsförmågan, betalas ersättning för kostnaderna för anställningen från den allmänna försäkringen enligt grunder som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003. Äldre bestämmelser tillämpas fortfarande för särskilda insatser som avser tid före ikraftträdandet.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag

Prop. 2000/01:96

Häriigenom föreskrivs att 5, 6, 8, 14 och 17 §§ lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Rätt till handikappersättning har *den som har fyllt sexton år* och som innan han eller hon har fyllt 65 år för avsevärd tid har fått sin funktionsförmåga nedsatt i sådan omfattning att han eller hon

1. i sin dagliga livsföring behöver mera tidskrävande hjälp av annan,
2. för att kunna förvärvsarbeta behöver fortlöpande hjälp av annan, eller
3. i annat fall har betydande merutgifter.

Om den funktionshindrade behöver hjälp antingen i den dagliga livsföringen och för att kunna förvärvsarbeta, eller i något av dessa båda avseenden, och dessutom har merutgifter i anledning av funktionshindret, grundas bedömningen av rätten till handikappersättning på det sammanlagda behovet av stöd.

Vid tillämpning av denna paragraf skall med en person som förvärvsarbetar likställas en studerande som får studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395) eller som endast på grund av bestämmelser om behovsprövning är utesluten från sådan förmån.

Handikappersättning utges alltid till den som är blind, döv eller gravt hörselskadad om blindheten, dövheten eller hörselskadan inträtt före 65 års ålder.

Föreslagen lydelse

5 §¹

Rätt till handikappersättning har *en försäkrad från och med juli månad det år han eller hon fyller 19 år* och som innan han eller hon har fyllt 65 år för avsevärd tid har fått sin funktionsförmåga nedsatt i sådan omfattning att han eller hon

6 §

Alltefter hjälpbehovets omfattning eller merutgifternas storlek utgör handikappersättning för år räknat 69, 53 eller 36 procent av prisbasbeloppet.

Handikappersättning kan begränsas till viss tid. Behovet av handikappersättning skall omprövas i samband med beslut om *förtidspension* enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och när den som uppbär handikappersättning beviljas ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension eller garantipension enligt lagen (1998:702) om garantipension.

Handikappersättning kan begränsas till viss tid. Behovet av handikappersättning skall omprövas i samband med beslut om *sjukersättning eller aktivitetsersättning* enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och när den som uppbär handikappersättning beviljas ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension eller garantipension enligt lagen (1998:702) om garan-

¹ Senaste lydelse 1999:1412.

Omprövning skall också ske när förhållanden som påverkar behovet av handikappersättning har ändrats.

För tid före den månad, då hel *förtidspension* eller hel ålderspension börjar utges, utgör handikappersättningen till den som är blind, för år räknat, 69 procent av prisbasbeloppet. För tid därefter utgör ersättningen till den som är blind 36 procent av prisbasbeloppet om inte stödbehovet ger anledning till högre ersättning.

Handikappersättning till den som är döv eller gravt hörselskadad utgör 36 procent av prisbasbeloppet om inte stödbehovet ger anledning till högre ersättning.

tipension. Omprövning skall också ske när förhållanden som påverkar behovet av handikappersättning har ändrats.

För tid före den månad, då hel *sjukersättning, hel aktivitetsersättning* eller hel ålderspension börjar utges utgör handikappersättningen till den som är blind, för år räknat, 69 procent av prisbasbeloppet. För tid därefter utgör ersättningen till den som är blind 36 procent av prisbasbeloppet om inte stödbehovet ger anledning till högre ersättning.

8 §

En förälder har rätt till vårdbidrag för barn *som inte har fyllt 16* år om

1. barnet på grund av sjukdom, utvecklingsstörning eller annat funktionshinder behöver särskild tillsyn och vård under minst sex månader, eller

2. det på grund av barnets sjukdom eller funktionshinder uppkommer merkostnader.

Har föräldern flera funktionshindrade barn *som inte har fyllt 16 år* grundas bedömningen av rätten till vårdbidrag på det sammanlagda behovet av tillsyn och vård samt på hur stora merkostnaderna är.

En förälder har rätt till vårdbidrag för barn *till och med juni månad det år då barnet fyller 19* år om

1. barnet på grund av sjukdom, utvecklingsstörning eller annat funktionshinder behöver särskild tillsyn och vård under minst sex månader, eller

2. det på grund av barnets sjukdom eller funktionshinder uppkommer merkostnader.

Har föräldern flera funktionshindrade barn *som avses i första stycket* grundas bedömningen av rätten till vårdbidrag på det sammanlagda behovet av tillsyn och vård samt på hur stora merkostnaderna är.

14 §

Handikappersättning utges till och med den månad då den ersättningsberättigade har *avlidit* eller rätten till förmånen annars *har upphört*. Motsvarande gäller för vårdbidrag, som dock utges längst till och med *månaden före den då barnet fyller 16* år.

Handikappersättning utges till och med den månad då den ersättningsberättigade *avlider* eller rätten till förmånen *upphör*. Motsvarande gäller för vårdbidrag, som dock utges längst till och med *juni månad det år då barnet fyller 19* år.

Handikappersättning och vårdbidrag skall betalas ut månadsvis. När ersättningsbeloppet beräknas för månad skall den ersättning för år räknat från vilken beräkningen utgår avrundas till närmaste kron-tal som är jämnt delbart med tolv. *Om den ersättningsberättigade förutom handikappersättningen eller vårdbidraget även uppbär förtidspension eller efterlevandepension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension eller garantipension enligt lagen (1998:702) om garantipension skall samtliga dessa ersättningar anses som en ersättning vid avrundningen. Avrundning skall i första hand göras på garantipensionen, därefter på folkpensionen och sedan på handikappersättningen eller vårdbidraget.*

Handikappersättning och vårdbidrag skall betalas ut månadsvis. När ersättningsbeloppet beräknas för månad skall den ersättning för år räknat från vilken beräkningen utgår avrundas till närmaste kron-tal som är jämnt delbart med tolv.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

2. Den som vid ikraftträdandet uppbär handikappersättning har rätt till sådan ersättning utan hinder av att kravet i 5 § första stycket nya lydelsen på viss ålder inte är uppfyllt.

3. Föräldrar har inte rätt till vårdbidrag enligt 8 § nya lydelsen under tid då barnet uppbär sjukersättning eller tidsbegränsad sjukersättning.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

Prop. 2000/01:96

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

dels att 1 kap. 10 § och 15 kap. 19 § skall upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 5 och 17 §§, 3 kap. 1, 4–7 och 19 §§, 4 kap. 1 och 9 §§, 5 kap. 13 §, 6 kap. 16 §, 12 kap. 1 och 2 §§ samt rubriken närmast före 3 kap. 4 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 2 kap. 17 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §¹

Som pensionsgrundande inkomst av anställning räknas vidare

1. sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgetts enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den utsträckning ersättningen har trätt i stället för en försäkrads inkomst som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst,

2. föräldrapenningförmåner enligt lagen om allmän försäkring,

3. ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård,

4. ersättning som en allmän försäkringskassa har utgett enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklön,

5. livränta enligt 4 kap. lagen om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av den lagen,

6. delpension enligt lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring,

7. vårdbidrag enligt lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag, i den utsträckning bidraget inte är ersättning för merkostnader,

8. dagpenning från arbetslöshetskassa,

10. aktivitetsstöd till den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program,

11. utbildningsbidrag för doktorander,

13. särskilt utbildningsbidrag,

14. ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF),

15. dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och till andra som får dagpenning enligt de grunder som gäller förtotalförsvarspliktiga, *samt*

15. dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och till andra som får dagpenning enligt de grunder som gäller förtotalförsvarspliktiga,

¹ Senaste lydelse 2000:1405.

16. bidrag från Sveriges författarfond och Konstnärsnämnden i den utsträckning som regeringen så föreskriver.

16. bidrag från Sveriges författarfond och Konstnärsnämnden i den utsträckning som regeringen så föreskriver, *samt*

17. inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning enligt 8 kap. lagen om allmän försäkring.

17 §

Om en ersättning som är pensionsgrundande eller för vilken det skall beräknas ett pensionsgrundande belopp enligt 3 kap. 4 § eller pensionspoäng enligt 4 kap. 9 §, har betalats ut av en allmän försäkringskassa eller en arbetslöshetskassa till en försäkrad och den försäkrade senare för samma månad har beviljats annan ersättning som är pensionsgrundande och samordnad med den ersättning som betalats ut tidigare, är den senare beviljade ersättningen inte pensionsgrundande till den del den avser tid före utbetalningsmånaden.

Beviljas vid samma tidpunkt *förtidspension för vilken det skall beräknas ett pensionsgrundande belopp enligt 3 kap. 4 § denna lag och arbetsskadelivränta enligt 4 kap. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av den lagen, skall det vid tillämpning av första stycket anses som om förtidspensionen har betalats utföre arbetsskadelivräntan.*

Beviljas vid samma tidpunkt *inkomstrelaterad sjukersättning eller inkomstrelaterad aktivitetsersättning enligt 8 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring och livränta enligt 4 kap. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av den lagen, skall det vid tillämpning av första stycket anses som om sjukersättningen eller aktivitetsersättningen har betalats ut före livräntan.*

17 a §

Utges livränta enligt 4 kap. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av den lagen tillsammans med sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring är livräntan inte pensionsgrundande till den del den har samordnats med inkomstrelaterad sådan ersättning.

3 kap.**1 §²**

Andra pensionsgrundande belopp än pensionsgrundande inkomst är belopp som beräknats på visst sätt för en försäkrad som har uppburit *förtidspension*, för en försäkrad som har fullgjort pliktjänstgöring, för en försäkrad förälder till små barn samt för en försäkrad som har studerat med studiemedel.

Förtidspension

En försäkrad som för någon del av ett år har uppburit *förtidspension som har beräknats* enligt 13 kap. 2 § lagen(1962:381) om allmän försäkring, skall tillgodoräknas ett pensionsgrundande belopp för det året, om inte annat följer av 6 eller 7 §. *Detta gäller dock endast för försäkrade som under det året har fyllt högst 64 år.*

Ett pensionsgrundande belopp enligt 4 § skall, *för varje månad för vilken förtidspensionen har uppburits, motsvara en tolfedel av summan av det för året gällande förhöjda prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och produkten av detta basbelopp och det poängmedeltal som avses i 13 kap. 2 § den lagen.*

Andra pensionsgrundande belopp än pensionsgrundande inkomst är belopp som beräknats på visst sätt för en försäkrad som har uppburit *inkomstrelaterad sjukersättning eller inkomstrelaterad aktivitetsersättning*, för en försäkrad som har fullgjort pliktjänstgöring, för en försäkrad förälder till små barn samt för en försäkrad som har studerat med studiemedel.

*Sjukersättning och aktivitetsersättning***4 §**

En försäkrad som för någon del av ett år har uppburit *inkomstrelaterad sjukersättning eller inkomstrelaterad aktivitetsersättning* enligt 8 kap. lagen(1962:381) om allmän försäkring, skall tillgodoräknas ett pensionsgrundande belopp för det året, om inte annat följer av 6 eller 7 §.

Bestämmelser om pensionsgrundande inkomst med anledning av inkomstrelaterad sjukersättning eller inkomstrelaterad aktivitetsersättning finns i 2 kap.

5 §

Ett pensionsgrundande belopp enligt 4 § skall *för hel inkomstrelaterad sjukersättning och hel inkomstrelaterad aktivitetsersättning beräknas enligt följande. Den antagandeinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade ersättningen skall minska med ett belopp motsvarande 7 procent av antagandeinkomsten. Det pensionsgrundande beloppet utgör för varje månad som hel ersättning uppburits skillnaden mellan en tolfedel av den minskade antagandeinkomsten och den pen-*

² Senaste lydelse 1999:1408.

sionsgrundande inkomsten av nämnda ersättning efter avdrag enligt 2 kap. 21 §.

Har den försäkrade för en månad uppburit en fjärdedels, halv, två tredjedels eller tre fjärdedels *förtidspension* skall *det pensionsgrundande beloppet enligt 4 § för den månaden avse motsvarande andel av det belopp som anges i första stycket i denna paragraf.*

Har den försäkrade för en månad uppburit en fjärdedels, halv, två tredjedels eller tre fjärdedels *sjukersättning eller aktivitetsersättning* skall *vid beräkning enligt första stycket användas så stor andel av antagandeinkomsten som svarar mot graden av sjukersättning eller aktivitetsersättning.*

6 §

Om *förtidspensionen* med tillämpning av 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring har varit samordnad med pensionsgrundande livränta skall följande gälla.

Det pensionsgrundande belopp som avses i 5 § eller, om endast en del av pensionen har varit samordnad med livräntan, en andel av det beloppet som svarar mot den samordnade delen av pensionen, skall tillgodoräknas den försäkrade endast om och i den utsträckning det överstiger den försäkrades livränta före samordning.

Om *sjukersättningen eller aktivitetsersättningen* med tillämpning av 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring har varit samordnad med pensionsgrundande livränta skall följande gälla.

Den del av antagandeinkomsten som avses i 5 § eller, om endast en del av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen har varit samordnad med livräntan, en andel av det beloppet som svarar mot den samordnade delen av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen, skall tillgodoräknas den försäkrade som pensionsgrundande belopp endast om och i den utsträckning det överstiger den försäkrades livränta före samordning.

7 §

Om en pensionsgrundande ersättning har betalats ut av en allmän försäkringskassa eller en arbetslöshetskassa till en försäkrad och den försäkrade senare för samma månad har beviljats *förtidspension* som är samordnad med den tidigare utbetalade ersättningen, skall pensionsgrundande belopp med anledning av *förtidspensionen* inte tillgodoräknas till den del *förtidspensionen* avser tid före den månad då den har betalats ut.

Om en pensionsgrundande ersättning har betalats ut av en allmän försäkringskassa eller en arbetslöshetskassa till en försäkrad och den försäkrade senare för samma månad har beviljats *sjukersättning eller aktivitetsersättning* som är samordnad med den tidigare utbetalade ersättningen, skall pensionsgrundande belopp med anledning av *sjukersättningen eller aktivitetsersättningen* inte tillgodoräknas till den del *denna ersättning* avser tid före den månad då den har betalats ut.

19 §

Vid beräkning enligt 17 § första stycket 1 skall summan av den pensionsgrundande inkomst och det pensionsgrundande belopp för *förtidspension* enligt 4 § som avser året före barnets födelse räknas om med hänsyn till förändringar av prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Den omräknade summan skall rundas av till närmaste lägre hundratal kronor.

Vid beräkning enligt 17 § första stycket 1 skall summan av den pensionsgrundande inkomst och det pensionsgrundande belopp för *inkomstrelaterad sjukersättning eller inkomstrelaterad aktivitetserättning* enligt 4 § som avser året före barnets födelse räknas om med hänsyn till förändringar av prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Den omräknade summan skall rundas av till närmaste lägre hundratal kronor.

Om den försäkrade inte inom föreskriven tid till fullo har betalat ålderspensionsavgift och allmän pensionsavgift för inkomster av annat förvärvsarbete som hänför sig till året före barnets födelse, skall det, vid sådan beräkning som avses i första stycket, bortses från pensionsgrundande inkomster av annat förvärvsarbete för det året till den del avgifterna inte har betalats för inkomsterna.

4 kap.

1 §

För varje år för vilket det för en försäkrad har fastställts pensionsgrundande inkomst eller andra pensionsgrundande belopp, skall, om inte annat följer av 4 §, *pensionsrätt* fastställas för den försäkrade. För det år då den försäkrade har avlidit skall endast pensionsrätt för premiepension fastställas. Pensionsrätt skall inte fastställas för den som är född år 1937 eller tidigare.

För varje år för vilket pensionsgrundande inkomst har fastställts *eller för vilket en försäkrad har uppburit förtidspension enligt 13 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring* skall också, om inte annat följer av 8 och 9 §§, pensionspoäng fastställas för den försäkrade. Pensionspoäng skall dock inte fastställas för det år då den försäkrade har avlidit eller för år efter det då en försäkrad har fyllt 64 år.

För varje år för vilket pensionsgrundande inkomst har fastställts skall också, om inte annat följer av 8 och 9 §§, pensionspoäng fastställas för den försäkrade. Pensionspoäng skall dock inte fastställas för det år då den försäkrade har avlidit eller för år efter det då en försäkrad har fyllt 64 år.

Vårdår skall tillgodoräknas en försäkrad under de förutsättningar som anges i 12 §. Vårdår skall dock inte tillgodoräknas för år före det då den försäkrade fyllt 16 år och inte heller för det år då han eller hon har avlidit eller för år efter det då den försäkrade har fyllt 64 år. Vårdår skall inte heller tillgodoräknas om den försäkrade tillgodoräknas pensionspoäng för samma år eller om pensionspoäng för det året enligt 8 § andra stycket inte tillgodoräknats den försäkrade på grund av bristande eller underlåten avgiftsbetalning.

En försäkrad som för någon del av året har uppburit förtidspension enligt 13 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, skall, utöver pensionspoäng enligt 8 §, för varje månad för vilken han eller hon har uppburit sådan pension tillgodoräknas en tolftedel av det poängmedeltal som avses i 13 kap. 2 § andra stycket lagen om allmän försäkring. Har den försäkrade uppburit en fjärdedels, halv, två tredjedels eller tre fjärdedels förtidspension skall han eller hon tillgodoräknas motsvarande andel av detta poängmedeltal. Om pensionen har varit samordnad med livränta med tillämpning av 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring skall vad som föreskrivs i 3 kap. 6 § denna lag på motsvarande sätt tillämpas på pensionspoäng enligt denna paragraf. Även 3 kap. 7 § denna lag skall på motsvarande sätt tillämpas vidbestämmande av pensionspoäng.

Vid tillämpning av 8 § skall med pensionsgrundande inkomst likställas pensionsgrundande belopp enligt 3 kap. 4 §.

5 kap.

13 §³

Vid beräkning av inkomstpension skall hänsyn tas till pensionsbehållning som härrör från pensionsgrundande belopp för pliktjänstgöring enligt 3 kap. 8 §, pensionsgrundande belopp för föräldrar till små barn enligt 3 kap. 10 § och pensionsgrundande belopp för studier enligt 3 kap. 24 § endast om det för den pensionsberättigade, senast det år han eller hon fyller 70 år, har fastställts pensionsgrundande inkomster som för vart och ett av minst fem år uppgått till lägst två gånger det för respektive intjänandeår gällande inkomstbasbeloppet.

Pension på den pensionsbehållning som avses i första stycket skall inte utges för tid före året efter fastställelseåret för pensionsgrundande inkomst det sista år som avses i första stycket.

Vid bedömning enligt första och andra styckena skall bortses från pensionsgrundande inkomst som enligt bestämmelserna om bristande eller underlåten avgiftsbetalning i 4 kap. 4 § inte legat till grund för beräkning av pensions-

Vid bedömning enligt första och andra styckena skall bortses från pensionsgrundande inkomst som enligt bestämmelserna om bristande eller underlåten avgiftsbetalning i 4 kap. 4 § inte legat till grund för beräkning av pensions-

³ Senaste lydelse 1999:1408.

rätt. Vidare skall vid bedömning enligt första och andra styckena med pensionsgrundande inkomst likställas pensionsgrundande belopp för *förtidspension* enligt 3 kap. 4 §.

rätt. Vidare skall vid bedömning enligt första och andra styckena med pensionsgrundande inkomst likställas pensionsgrundande belopp för *sjukersättning och aktivitetsersättning* enligt 3 kap. 4 §.

6 kap. 16 §

För en pensionsberättigad som är född under något av åren 1911–1927 skall tilläggspension beräknas som om pensionspoäng kunnat tillgodoräknas om han eller hon hade fått rätt till förtidspension enligt 13 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring från och med januari månad det år han eller hon uppnått 65 års ålder. Detta gäller dock endast om pensionen därigenom blir större.

För en pensionsberättigad som är född under något av åren 1911–1927 skall tilläggspension beräknas som om pensionspoäng kunnat tillgodoräknas om han eller hon hade fått rätt till förtidspension enligt 13 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, *i dess lydelse före den 1 januari 2003*, från och med januari månad det år han eller hon uppnått 65 års ålder. Detta gäller dock endast om pensionen därigenom blir större.

12 kap. 1 §⁴

Ålderspension enligt denna lag betalas ut efter ansökan. Sådan ansökan skall göras skriftligen hos den allmänna försäkringskassan. En pensionsberättigad som är född under något av åren 1938–1953 och som uppbär inkomstpension utan att ha rätt till tilläggspension skall dock, utan särskild ansökan, erhålla tilläggspension från och med den månad då han eller hon fått rätt till sistnämnda pension.

Om en person som har rätt till ålderspension enligt denna lag och är bosatt i Sverige inte tre månader före ingången av den månad då han eller hon fyller 70 år har ansökt om uttag av inkomst- eller tilläggspension, skall den allmänna försäkringskassan utreda om den pensionsberättigade vill ta ut ålderspension. För den som månaden före den då han eller hon fyller 65 år har uppburit *förtidspension* eller särskild efterlevandepension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring skall motsvarande gälla, om ansökan om inkomst- eller tilläggspension enligt denna lag inte har gjorts senast

Om en person som har rätt till ålderspension enligt denna lag och är bosatt i Sverige inte tre månader före ingången av den månad då han eller hon fyller 70 år har ansökt om uttag av inkomst- eller tilläggspension, skall den allmänna försäkringskassan utreda om den pensionsberättigade vill ta ut ålderspension. För den som månaden före den då han eller hon fyller 65 år har uppburit *sjukersättning* enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller särskild efterlevandepension enligt lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om *efterlevandepension och efterlevandestöd till*

⁴ Senaste lydelse 1999:802.

förstnämnda månad.

barn skall motsvarande gälla, om ansökan om inkomst- eller tilläggspension enligt denna lag inte har gjorts senast förstnämnda månad.

Prop. 2000/01:96

2 §

Ålderspension skall utges från och med den månad som anges i ansökan, dock tidigast från och med månaden efter det att ansökan kom in till den allmänna försäkringskassan.

Har den pensionsberättigade uppburit *förtidspension* eller särskild efterlevandepension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring omedelbart före 65 års ålder får inkomst- och tilläggspension beviljas för högst tre månader före ansökningsmånaden, dock tidigast från och med den månad då den pensionsberättigade fyllde 65 år.

Har den pensionsberättigade uppburit *sjukersättning* enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller särskild efterlevandepension enligt lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn omedelbart före 65 års ålder får inkomst- och tilläggspension beviljas för högst tre månader före ansökningsmånaden, dock tidigast från och med den månad då den pensionsberättigade fyllde 65 år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003. Äldre bestämmelser gäller fortfarande beträffande pensionsrätt för tid före ikraftträdandet.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift

Prop. 2000/01:96

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Avgift skall inte betalas av den som har sådana inkomster som avses i 3 §, om inkomsterna understiger 27 procent av det för året gällande prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Föreslagen lydelse

4 §¹

Avgift skall inte betalas av den som har sådana inkomster som avses i 3 §, om inkomsterna understiger 27 procent av det för året gällande prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Avgift skall inte heller betalas på sådan inkomstrelaterad sjukersättning eller inkomstrelaterad aktivitetsersättning som anges i 2 kap. 5 § 17 lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

¹ Senaste lydelse 2000:1007.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift

Prop. 2000/01:96

Härigenom föreskrivs att 5 och 6 §§ lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Avgiften utgör 18,5 procent av sådana pensionsgrundande belopp som fastställs enligt 3 kap. lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Om sådan livränta som avses i 2 § 5 med tillämpning av 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring har varit samordnad med *förtidspension* eller efterlevandepension utgör avgiften 18,5 procent av det belopp som på grund av samordningen inte betalas ut.

Föreslagen lydelse

5 §

Avgiften utgör 18,5 procent av sådana pensionsgrundande belopp som fastställs enligt 3 kap. lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension *och sådan inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning som anges i 2 kap. 5 § 17 samma lag.*

6 §

Om sådan livränta som avses i 2 § 5 med tillämpning av 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring har varit samordnad med efterlevandepension utgör avgiften 18,5 procent av det belopp som på grund av samordningen inte betalas ut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

Prop. 2000/01:96

Härigenom föreskrivs att 4 kap.12 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. 12 §²

Ett beslut om livränta skall omprövas, om ändring av betydelse har skett i de förhållanden som var avgörande för beslutet. Livränta för förfluten tid får dock inte minskas eller dras in.

Ett beslut om vilandeförklaring av *förtidspension* enligt 16 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring skall också omfatta sådan livränta som enligt 6 kap. 1 § första stycket denna lag samordnats med *pensionen*.

Ett beslut om vilandeförklaring av *sjukersättning eller aktivitetserättning* enligt 16 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring skall också omfatta sådan livränta som enligt 6 kap. 1 § första stycket denna lag samordnats med *ersättningen*.

För den tid under vilken en sådan vilandeförklaring gäller skall beslutas om livränta beräknad utifrån dels det livränteunderlag som legat till grund för bestämmande av livräntan före vilandeförklaringen, dels de inkomstförhållanden som råder under tiden med vilandeförklaring. Vid bestämmande av livränteunderlaget skall detta omräknas med hänsyn till de förändringar av prisbasbeloppet som skett sedan livräntan senast fastställdes.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003. Äldre bestämmelser tillämpas fortfarande beträffande ersättning som avser tid före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1993:357.

² Senaste lydelse 1999:1364.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:465) om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

Prop. 2000/01:96

Härigenom föreskrivs i fråga lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

dels att 6 kap. 1 § lagen i stället för dess lydelse enligt lagen (2000:465) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse,

dels att det i övergångsbestämmelserna till lagen (2000:465) om ändring i nämnda lag skall införas två nya punkter, 5 och 6, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

1 §

Är någon som har rätt till livränta enligt 4 eller 5 kap. samtidigt berättigad till *folkpension eller tilläggs pension i form av förtidspension* enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller efterlevandepension enligt lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn med anledning av den inkomstförlust som har föranlett livräntan, utges livräntan endast i den mån den överstiger pensionen.

Är någon som har rätt till livränta enligt 4 eller 5 kap. samtidigt berättigad till *sjukersättning eller aktivitetsersättning* enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller efterlevandepension enligt lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn med anledning av den inkomstförlust som har föranlett livräntan, utges livräntan endast i den mån den överstiger *sjukersättningen, aktivitetsersättningen eller pensionen*.

Har delpension utgått till någon som tillerkänns livränta enligt 4 kap. och avser livräntan samma inkomstförlust som delpensionen, får livränta för förfluten tid utges endast i den mån den överstiger den delpension som utgått för samma tid.

Första stycket gäller även i fråga om pension som enligt utländskt system för social trygghet utgår med anledning av arbetsskadan.

Om bestämmelserna om beräkning av pensionspoäng vid underlåten eller bristande avgiftsbetalning i 11 kap. 6 § första stycket lagen om allmän försäkring, i detta lagrumms lydelse före den 1 januari 1999, eller 4 kap. 8 § andra stycket lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension har tillämpats för år efter det då arbetsskadan har inträffat, skall vid tillämpning av denna paragraf hänsyn tas till den tilläggs pension som skulle ha utgivits om full avgift hade erlagts.

5. Äldre bestämmelser om förtidspension i 6 kap. 1 § tillämpas fortfarande beträffande ersättning som avser tid före ikraftträdandet.

6. Vid samordning mellan sjukersättning, som enligt övergångsbestämmelserna till lagen (2001:000) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring omvandlats från förtidspension, och livränta enligt denna lag skall utöver den livränta som överstiger sjukersättningen utges ett tillägg i form av en bruttoförförhöjning som svarar mot skillnaden

mellan den utbetalda sjukersättningen i januari 2003 och den förtidspension som skulle ha betalats ut för samma månad om äldre bestämmelser fortfarande skulle ha varit gällande. Bruttoförhöjningen anknyts till prisbasbeloppet och omräknas vid förändringar av detta. Om graden av samordning av livräntan och sjukersättningen förändras efter omvandlingen bortfaller bruttoförhöjningen. För bruttoförhöjning skall i övrigt gälla vad som föreskrivs om garantiersättning i 9 kap. lagen om allmän försäkring.

Prop. 2000/01:96

2.9 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringslagen
(1999:799)

Prop. 2000/01:96

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringslagen (1999:799)
dels att 3 kap. 1, 2, 4 – 6, 8, 12 och 13 §§ och 4 kap. 2 och 6 §§ skall
ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 4 kap. 8 §, av följande
lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §

Den som är bosatt i Sverige är försäkrad för följande förmåner som
anges i lagen (1962:381) om allmän försäkring:

1. ersättning för sjukvård m.m. enligt 2 kap. i fråga om förmåner som
beslutas av de allmänna försäkringskassorna,

2. föräldrapenning på garantinivå,

3. *folkpension i form av förtids- pension och efterlevandepension beräknad i förhållande till det antal år som har tillgodoräknats som bosättningsstid i Sverige, samt*

3. *sjukersättning och aktivitets- ersättning i form av garantiersätt- ning, samt*

4. rehabilitering och särskilt bidrag enligt 22 kap. i fråga om förmåner
som beslutas av de allmänna försäkringskassorna.

2 §

Den som är bosatt i Sverige omfattas även av

1. lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag,

2. *lagen (1969:205) om pen- sionstillskott,*

3. lagen (1986:378) om förlängt barnbidrag,

4. lagen (1988:360) om handläggning av ärenden om bilstöd till handi-
kappade,

5. lagen (1988:1463) om bidrag vid adoption av utländska barn,

6. lagen (1990:773) om särskilt pensionstillägg till ålderspension för
långvarig vård av sjukt eller handikappat barn,

7. lagen (1993:389) om assistansersättning,

8. lagen (1993:737) om bostadsbidrag,

9. lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer,

10. lagen (1996:1030) om underhållsstöd,

11. lagen (1998:702) om garan-
tipension, *och*

11. lagen (1998:702) om garan-
tipension,

12. lagen (1998:703) om handi-
kappersättning och vårdbidrag.

12. lagen (1998:703) om handi-
kappersättning och vårdbidrag,
och

13. *lagen (2000:461) om efter-
levandepension och efterlevande-
stöd till barn i fråga om*

*– garantipension till omställ-
ningspension och änkepension,*

– efterlevandestöd till barn, och
 – pension enligt 6 kap. 5 § första stycket 2 samma lag eller enligt 4 § andra stycket 2 eller 6 § tredje stycket 2 lagen (2000:462) om införande av lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn, beräknad i förhållande till det antal år som har tillgodoräknats som bosättningsstid i Sverige.

4 §

Den som arbetar i Sverige är försäkrad för följande förmåner enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring:

1. sjukpenning och havandeskapspenning, 2. föräldrapenning över garantinivå och tillfällig föräldrapenning, 3. tilläggspension i form av förtidspension och efterlevandepension, 4. folkpension i form av förtidspension och efterlevandepension beräknad i förhållande till det antal år för vilka tillgodoräknats pensionspoäng för tilläggspension, samt 5. rehabilitering och rehabiliteringsersättning enligt 22 kap. i fråga om förmåner som beslutas av de allmänna försäkringskassorna.	3. inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning, samt 4. rehabilitering och rehabiliteringsersättning enligt 22 kap. i fråga om förmåner som beslutas av de allmänna försäkringskassorna.

5 §

Den som arbetar i Sverige omfattas även av

1. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, 2. lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närstående-vård, och 3. lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.	2. lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närstående-vård, 3. lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, och 4. lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn i fråga om inkomstgrundad efterlevandepension och änkepension med undantag av sådan pension som avses i 2 § 13.

6 §

För arbetstagare gäller försäkringen enligt 4 och 5 §§ från och med den första dagen av anställningstiden. För andra gäller försäkringen dock från och med den dag då arbetet har påbörjats.

Försäkringen upphör att gälla tre månader efter den dag då arbetet har upphört av någon annan anledning än ledighet för semester, ferier eller motsvarande uppehåll (efterskyddstid). Försäkringen upphör tidigare än som nu sagts om den enskilde påbörjat arbete i ett annat land och omfattas av motsvarandeförsäkring i det landet eller om det finns andra särskilda skäl.

Försäkringen upphör att gälla tre månader, *eller för sådana förmåner som anges i 4 § 3 ett år*, efter den dag då arbetet har upphört av någon annan anledning än ledighet för semester, ferier eller motsvarande uppehåll (efterskyddstid). Försäkringen upphör tidigare än som nu sagts om den enskilde påbörjat arbete i ett annat land och omfattas av motsvarande försäkring i det landet eller om det finns andra särskilda skäl.

8 §

Försäkringen för pensioner eller skadeersättningar som avses i 4 § 3 och 4 samt 5 § 1 och 3 skall gälla när rätten till en förmån enligt de lagar som anges där kan härledas från ett arbete i Sverige. Detsamma gäller försäkringen för föräldrapenning över garantinivå enligt 4 § 2.

Försäkringen för pensioner eller skadeersättningar som avses i 5 § 1, 3 och 4 skall gälla när rätten till en förmån enligt de lagar som anges där kan härledas från ett arbete i Sverige. Detsamma gäller försäkringen för föräldrapenning över garantinivå enligt 4 § 2.

Försäkringen för pensioner enligt första stycket skall också gälla i det fall rätten till förmånen kan härledas från sådan ersättning som anges i 12 och 13 §§.

12 §

En person som har *förtidspension som beräknats* enligt 13 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring är försäkrad för inkomstgrundad ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension beräknad på denna *förtidspension*.

En person som *uppbär inkomstrelaterad sjukersättning eller inkomstrelaterad aktivitetsersättning* enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring är försäkrad för inkomstgrundad ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension beräknad på denna *ersättning*.

13 §¹

Den som uppbär någon av följande förmåner är försäkrad för inkomstgrundad ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension *och tilläggs pension i form av förtidspension och efterlevandepension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring*:

Den som uppbär någon av följande förmåner är försäkrad för inkomstgrundad ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, *inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och inkomstre-*

¹ Senaste lydelse 2000:1403.

laterad efterlevandepension enligt lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn:

1. vårdbidrag, som inte enbart avser merkostnader, enligt 8 § lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag,
2. dagpenning från arbetslöshetskassa,
3. aktivitetsstöd till den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program,
4. utbildningsbidrag för doktorander,
6. särskilt utbildningsbidrag,
7. ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF),
8. dagpenning till totalförsvarspiktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt och till andra som får dagpenning enligt de grunder som gäller för totalförsvarspiktiga, eller
9. stipendium som enligt 11 kap. 46 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall tas upp som intäkt i inkomstslaget tjänst.

4 kap.

2 §

Förmåner får utges om utlandsvistelsen kan antas vara längst sex månader.

När det gäller ersättning för sjukvård m.m. enligt 3 kap. 1 § 1 tillämpas särskilda bestämmelser om vård som ges utomlands.

Pensionsförmåner enligt 3 kap. 1 § 3 samt 2 § 2, 6 och 11 utges så länge den försäkrades bosättning i Sverige består enligt 2 kap.

Förmåner enligt 3 kap. 1 § 3 samt 2 § 6, 11 och 13 utges så länge den försäkrades bosättning i Sverige består enligt 2 kap.

6 §

Pensionsförmåner och skadeersättningar enligt 3 kap. 4 § 3 och 4 samt 5 § 1 och 3 utges för tid då den försäkrade vistas utomlands så länge rätten till förmånen består. Detta gäller också i fråga om föräldrapenning över garantinivå enligt 3 kap. 4 § 2,

Förmåner och skadeersättningar enligt 3 kap. 4 § 3 samt 5 § 1, 3 och 4 utges för tid då den försäkrade vistas utomlands så länge rätten till förmånen består. Detta gäller också i fråga om föräldrapenning över garantinivå enligt 3 kap. 4 § 2,

1. om barnet är bosatt i Sverige, eller
2. om försäkringskassan medger det, när ett barn hämtas i samband med adoption.

8 §

Beträffande efterlevandeförmåner skall vad som sägs i detta kapitel om försäkrad gälla den försäkrades efterlevande.

2.10 Förslag till lag om upphävande av lagen (1969:205) om pensionstillskott Prop. 2000/01:96

Härigenom föreskrivs att lagen (1969:205) om pensionstillskott¹ skall upphöra att gälla vid utgången av år 2002. Lagen gäller fortfarande beträffande ersättning som avser tid före upphörandet.

¹ Senaste lydelse av

1 § 1999:807

2 § 2000:777

2 a § 2000:777

2 b § 2000:777

2 c § 1996:1589

3 § 2000:777

4 § 1998:690

5 § 1996:1589

7 § 1974:785.